

Vlaams
Parlement

vergadering **C209**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 24 april 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over minderjarige meisjes in de prostitutie zonder de tussenkomst van een tienerpooier – 1710 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van De Grubbe in Everberg en de extra lasten voor de lokale politie – 1665 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over gemeenschapsinstellingen, meer bepaald de begeleiding en heroriëntering van jongeren – 1673 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de extra middelen voor jeugdhulp – 1686 (2017-2018)	8
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie van de agentschappen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin – 1716 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie van de agentschappen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin – 1719 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie tussen de Vlaamse agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn – 1747 (2017-2018)	18
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over emotioneel misbruik binnen een relatie – 1724 (2017-2018)	25
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over vertrouwenspersonen voor meerderjarigen – 1731 (2017-2018)	28
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ontwikkelingen inzake het Vlaamse vaccinatiebeleid – 1746 (2017-2018)	31

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over minderjarige meisjes in de prostitutie zonder de tussenkomst van een tienerpooier – 1710 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, we hebben in deze commissievergaderingen al een aantal keer gedebatteerd over slachtoffers van tienerpooierschap: pooiers die handelen met minderjarige meisjes. Minister, u hebt daarvoor een actieplan opgesteld en we hebben er ook al over gedebatteerd dat daaraan nog wel wat bijsturing of verfijning kan gebeuren, op basis van de analyses die Child Focus daarover heeft gemaakt.

Maar dat is een ander debat dan het debat dat ik vandaag graag wil aansnijden. Een aantal weken geleden stond er een artikel in Humo. Daarin werd de situatie naar voren gebracht van jonge, minderjarige meisjes die vrijwillig in de prostitutie stappen. Daarbij is het onderscheid met tienerpooiers van belang, omdat die tienerpooiers uiteraard strafbare feiten plegen. Een minderjarig meisje dat zich prostitueert, is in principe niet strafbaar. Als dat gebeurt zonder inmenging van een pooier of een volwassene, is dat geen misdrijf en gebeurt er dus ook geen strafonderzoek naar.

Volgens jeugadvocate Chantal Van den Bosch zit de helft van de meisjes die in een jeugdinstituut verblijven, in de prostitutie, al dan niet gedwongen. Ik laat de inschatting van dat cijfer voor de advocate. Volgens de procureur van het Antwerpse parket is het voor tieners nooit zo gemakkelijk geweest om zich te prostitueren, omdat ze klanten vaak gewoon via Facebook of Instagram vinden of via bepaalde omwegen op websites zoals redlights.be of afspraakjes.com.

Minister, het betreft een schrijnende situatie, waarbij minderjarige meisjes zich prostitueren voor geld of andere materiële zaken, zoals bijvoorbeeld een eenvoudig paar schoenen. Volgens een medewerkster van Van Celst, een jeugdinstituut in Antwerpen, zijn deze meisjes op zoek naar aandacht, een identiteit, drugs of materiële spullen. Volgens jeugdrechter Nachtegale is de beste interventie om deze meisjes meteen in een gesloten instelling te plaatsen en hen zo af te snijden van het milieu waarin ze beland zijn. Dat is volgens de wet onmogelijk: eerst moeten ze thuis worden begeleid, daarna moet de mogelijkheid van een pleeggezin worden bekeken en pas dan kan een instelling worden overwogen, zo stelt de jeugdrechter het in dat artikel.

Minister, kunnen we iets specifiek doen voor minderjarige meisjes die zelf in de prostitutie stappen? Hebt u al overleg gehad met Child Focus of andere partners, zoals de parketten en de jeugdrechters, over hoe we deze bijzondere problematiek kunnen aanpakken?

Is het mogelijk en wenselijk – twee vragen – om in een snelle opname van deze meisjes te voorzien in een gesloten setting, zodat ze inderdaad kunnen worden afgesneden van het prostitutiemilieu waarin ze zijn terechtgekomen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, voor alle duidelijkheid wil ik toch even stellen dat het kopen of verkopen van seksuele handelingen strafbaar is, als degene die seksuele handelingen koopt of verkoopt minderjarig is. Dit is een vorm van seksuele uitbuiting van minderjarigen en kan dus strafrechtelijk worden aangepakt. Ook het opwekken, begunstigen of vergemakkelijken van prostitutie is strafbaar,

dus ook voor de website die seksuele uitbuiting van minderjarigen faciliteert of iemand een kamer of hotelkamer ter beschikking stelt.

Nieuwe communicatiemiddelen, zoals internet en sociale media, faciliteren dergelijke handelingen, maar zorgen er ook voor dat de minderjarigen gemakkelijker hun grenzen overschrijden. We zien dus parallellen met de aanpak van slachtoffers van tienerpooiers, zowel op het vlak van de sensibilisering, de opvang van de minderjarigen als de vervolging van de daders, de gebruikers en de facilitators, met uitzondering dat hier geen sprake is van de kwalificatie mensenhandel en dat dat uiteraard ook betekent, specifiek naar de opvang, dat daaraan toch een bijzondere dimensie is.

Zoals we in de Kadernota Integrale Veiligheid expliciet verwezen naar de aanpak van tienerpooiers, vormt de Kadernota Integrale Veiligheid ook het beleidskader voor een afgestemde aanpak tussen de verschillende actoren van seksueel misbruik ten aanzien van minderjarigen. Internet en sociale media als facilitator speelt hierin een prominente rol. Zo wordt onder meer op dit ogenblik door Child Focus het gesprek aangegaan met de aanbieders van websites om hun handvatten te geven zodat zij minderjarigen kunnen uitsluiten. We verwijzen ook naar sensibiliseringsacties, zoals de campagne en chatbox van nupraatikerover.be en het actieplan ter bevordering en bescherming van de integriteit van minderjarigen in de jeugdhulp, de kinderopvang, het onderwijs, de jeugd- en de sportsector. Elke voorziening heeft binnen haar algemeen handelingskader een beleid rond seksualiteitsbeleving, grensoverschrijdend gedrag en relatievorming en zal met de minderjarige, indien de voorziening hierrond signalen opvangt, het gesprek en de begeleiding aangaan.

Wat betreft het aanbod wil ik verder ingaan op de recente evoluties inzake de installatie van een beveiligende opvang in het private aanbod van Jongerenwelzijn. Eind 2017 besliste de Vlaamse Regering tot toekenning van projectmiddelen om dertien plaatsen beveiligende opvang voor meisjes te creëren. Dit beleid vindt zijn oorsprong in de rondzendbrief van 4 juli 2016 waarin het uitbreidingsbeleid van Jongerenwelzijn voor 2017 werd aangekondigd en waarin geïnteresseerde initiatiefnemers werden uitgenodigd om zich onder meer kandidaat te stellen voor de ombouw van bestaande residentiële capaciteit naar beveiligende opvang.

Op basis van de in de rondzendbrief opgenomen beoordelingscriteria werden twee dossiers geselecteerd: Wingerdbloei voor zes plaatsen en Emmaüs voor zeven plaatsen. Samen met de initiatiefnemers heeft Jongerenwelzijn het kader voor dit aanbod verder uitgewerkt. De doelgroep wordt gedefinieerd als meisjes die zich aan de hulpverlening onttrekken en onder invloed van een negatieve context grensoverschrijdend gedrag stellen, waardoor ze nood hebben aan een beveiligende opvang, met structureel bijkomende ondersteuning en een sterk geïndividualiseerde aanpak.

De populatie kenmerkt zich door een combinatie van verschillende elementen. Het gedrag is niet van dien aard dat maatschappijbeveiliging noodzakelijk is, maar wel beveiliging van de minderjarige die zich onttrekt aan de hulpverlening en persistent fuguegedrag vertoont. Er is een ernstige problematische opvoedingssituatie met complexe meervoudige problematieken, met een intensiteit van gedrag waardoor ze niet begeleidbaar zijn in een niet-gespecialiseerde setting, en dit op het snijpunt van kinder- en jeugdpsychiatrie en bijzondere jeugdzorg. De minderjarige heeft een lange en moeilijke hulpverleningsgeschiedenis, waardoor ze zich onvoldoende of niet affectief-relacioneel kan hechten, een gebrek aan een actieve, positieve context en een problematische schoolloopbaan.

Het is duidelijk dat een dergelijk aanbod zich richt op slachtoffers van tienerpooiers, die slachtoffers van mensenhandel zijn, maar ook op meisjes die zich op andere

manieren prostitueren en nood hebben aan een beveiligde opvang. Het georganiseerde beveiligend aanbod heeft een aantal kernkenmerken op het gebied van instroom, verblijf en begeleiding.

Voor wat betreft de instroom maakt de aanmelder gebruik van afgesproken risicotaxatie-instrumenten, gebeurt de instroom via een structureel instroomoverleg, waarop de verwijzende instanties, intersectorale toegangspoort en de betrokken organisaties aanwezig zijn en start elke opname met een risicotaxatie in de organisatie die de nodige toezichts- en beveiligingsmaatregelen op maat van elke individuele situatie bepaalt.

Het verblijf wordt gekenmerkt door het beveiligende en fuguevermijdende karakter met een geïndividualiseerde werking op maat die kan evolueren van een strikte structuur met vrijheidsbeperkende en controlerende maatregelen naar meer vrijheden en verantwoordelijkheden.

Daarbij worden volgende accenten gelegd: duidelijk beleid inzake de veiligheid van het personeel en de jongere, aangepaste interne en externe time-outmogelijkheden, creatieve vormgeving van verblijf via bijvoorbeeld ontheming, permanente opvoedkundige aanwezigheid op maat van de jongere, wat zich vertaalt in zeer gestructureerd verblijf in kleine leefgroepen van maximaal zes jongeren en verregaande een-op-eenbegeleidingen, voor elke jongere structureel extra ondersteuning, alternatieve dagbesteding bij schooluitval, infrastructurele en personeelsmatige maatregelen die drempelverhogend zijn voor fugue en geconditioneerde bewegingsvrijheid binnen en buiten de voorziening.

Op het gebied van de begeleiding hanteert de organisatie methodieken en programma's die tegemoetkomen aan de specificiteit van de doelgroep. Naast de componenten die deel uitmaken van het reguliere aanbod van een organisatie voor bijzondere jeugdzorg, omvat het begeleidingsaanbod minimaal de volgende aspecten: herstel van normale gezagshiërarchieën, investeren in beschermende factoren en wegnemen van risicofactoren, agressiebeheersing, afleren van destructief gedrag, beleving van relaties en seksualiteit, activeren, herstellen, creëren van een positieve en ondersteunende context, inzetten op het schools functioneren, sterke afstemming met medische actoren. Veiligheid in al zijn facetten is een rode draad doorheen de begeleiding en toewerken naar re-integratie in de samenleving en heraansluiting bij de reguliere hulpverlening.

Ten slotte moeten er samenwerkingsafspraken worden gemaakt met de gemeenschapsinstellingen, partners uit de geestelijke gezondheidszorg, de gezondheidszorg, de gehandicaptensector, jeugdrechters en consulenten, de intersectorale toegangspoort, onderwijs, partners in functie van culturele en vrijetijdsactiviteiten en tewerkstellingspartners. Daarnaast komt voor deze doelgroep ook ander aanbod van Jongerenwelzijn in beeld: proeftuinen, onthemingstrajecten enzovoort.

Ik moet erop wijzen dat het standpunt van de jeugdrechter dat mobiel aanbod, pleegzorg en gesloten of beveiligende opvang pas na uitputting van het voorgaande ingezet kunnen worden, niet met de realiteit strookt. Het algemene principe inzake subsidiariteit – bij een gelijk effect kiezen we de minst ingrijpende maatregel – en de keuze voor pleegzorg als eerste te overwegen maatregel bij uithuisplaatsing beletten vanzelfsprekend niet dat er, op basis van de specifieke situatie van een minderjarige, onmiddellijk meer ingrijpende, zelfs gesloten hulpverlening, wordt ingezet.

In de gesloten opvang van onze gemeenschapsinstellingen werd trouwens op mijn initiatief voor deze doelgroep een gefaseerd en gestructureerd hulpprogramma uitgewerkt, waarbij in eerste instantie hoofdzakelijk intramuraal wordt gewerkt en private voorzieningen zo nodig een beroep kunnen doen op een kortdurend startaanbod. De gemeenschapsinstelling in Beernem werkte daarvoor een

specifiek hulpprogramma uit. Om een goede inbedding van dit hulpprogramma te garanderen, worden complementaire en parallelle trajecten opgezet met de partnervoorzieningen, waaronder Wingerdbloei en Emmaüs. Dat zorgt ervoor dat de overstap naar vervolghulp in een private voorziening en de verbinding met de samenleving vlotter kunnen plaatsvinden.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb nog een aantal vragen. U zei, en dat vond ik interessant, dat er gesproken wordt met websites om ervoor te zorgen dat ze handvatten hebben om hiermee om te gaan. Eigenlijk zegt u dat Facebook en Instagram, wanneer zij prostitutie vereenvoudigen of faciliteren, zelf strafbaar zijn. Wat levert dat gesprek met hen op? Wat doen ze concreet om ervoor te zorgen dat hun platform niet wordt ingezet om prostitutie te faciliteren?

Hebt u enig idee van het aantal jongens en meisjes dat zich in deze situatie bevindt? Het artikel stelt dat dit een groeiend fenomeen zou zijn. De jeugdrechter zegt daar dat de meisjes die hij ziet, daar op eigen houtje in zijn gestapt en niet noodzakelijk via tienerpooierschap en dat ze niet noodzakelijk een pooier hebben. Hebben we er zicht op of deze problematiek aan het groeien is?

Uiteraard spreekt u over de subsidiariteit. Het is niet noodzakelijk dat men eerst in een pleeggezin terechtkomt of dat men eerst mobiel of ambulant wordt begeleid voordat men kan worden geplaatst in een 'besloten setting', om het zo te noemen. Wat me ergens zorgen baart, is dat de jeugdrechter daar in het artikel iets anders over zegt. Ik vind dat bijzonder omdat er dan toch eigenlijk ergens iets verloren is gegaan in de vertaling.

Minister, hebben we enig idee of wat we doen om die meisjes te helpen, op lange termijn daadwerkelijk een goed resultaat biedt?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het gaat om meisjes, maar ook om jongens. Dat is een belangrijke opmerking, dat ook minderjarige jongens in de prostitutie terechtkomen. Het zullen lagere aantallen zijn, maar dat maakt het geen minder relevante problematiek.

Minister, u hebt een aanbod voor die meisjes, er zijn dertien plaatsen gecreëerd, er zijn onthemingstrajecten enzovoort. Ik herken dat antwoord, het is hetzelfde antwoord dat u geeft als we u ondervragen over tienerpooiers. Ik zal niet ontkennen dat ze er zijn, dat dat relevant is, dat de onthemingstrajecten zeer belangrijk zijn en dat we moeten kijken of het echt werkt en helpt.

We weten echter dat er alleen al qua slachtoffers van tienerpooiers sprake zal zijn van een zestigtal meisjes per jaar. Over jongeren, meisjes en jongens, in de prostitutie hebben we geen cijfers, maar wellicht is dat een grotere groep. Je kunt met datzelfde aanbod geen zes verschillende jongeren bedienen, dus ik vraag me af of er extra aanbod komt. Dan denk ik aan zowel slachtoffers van tienerpooiers als niet-begeleide minderjarigen die in de prostitutie komen, wat ook mensenhandel is, of aan mensen die wel strafbare feiten plegen zonder dat daar mensenhandel aan is verbonden.

Waarom stel ik die vraag? Ze staan daarom niet in de krant, maar het signaal dat ik krijg van jeugdrechters, is dat er veel meer situaties zijn, maar dat de jeugdrechters worden geconfronteerd met plaatsgebrek en die meisjes of jongens dan oppakken wegens een misdrijf, een klein feit dat ze hebben gepleegd, omdat ze weten dat die dan veel sneller in een gesloten voorziening terechtkunnen. De jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie (VOS) worden dan jongeren die een als misdrijf omschreven feit pleegden (MOF). Er komen dan dus veel vaker jongeren in een soort sanctioneringstraject in plaats van dat ze de hulp krijgen die

ze nodig hebben om uit die netwerken, om uit die prostitutie te stappen. Hoe kijkt u daarnaar? Hoe schat u die situatie in? De vrees is immers dat dat nog erger zal worden met de invoering van het nieuwe jeugddelinquentierecht.

Een andere vraag die ik u wil stellen, is een oprechte vraag. We vertrekken hier van gesloten opvang, omdat we vinden dat in sommige situaties meisjes in hun eigen belang voor een stuk moeten worden beroofd van hun bewegingsvrijheid. Nu, we zijn met de commissie naar Nederland gegaan, naar Pretty Woman in Utrecht. U bent daar zelf ook geweest. Daar wordt gekozen voor open opvang, omdat volgens hen de enige manier om meisjes en jongens structureel weg te halen uit de prostitutie, erin bestaat dat ze er zelf in meegaan. Dat is erg hard, maar dat betekent dat je hen soms moet laten wegllopen en moet kunnen laten terugkomen. Zij argumenteren dat gesloten opvang eigenlijk een structurele oplossing bemoeilijkt. Misschien is de aanpak in Vlaanderen beter, ik wil gewoon leren van de feiten, maar hebben we al gegevens dat die aanpak met gesloten opvang daadwerkelijk beter is dan de open aanpak die men in Nederland, in Utrecht hanteert?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik denk dat u cijfers heel specifiek over deze thematiek het best aan Child Focus vraagt. Ik denk niet dat we in ons jaarverslag daar zo in detail onderscheiden in maken. Die gesprekken met die providers, dat is het gesprek dat ook Child Focus met hen voert. Zij zijn gespecialiseerd in een aantal van die fenomenen. Daar is de knowhow aanwezig. Daar wordt ook het initiatief genomen specifiek als het gaat over het onlinegebeuren.

Mevrouw Van den Brandt, u weet dat we zeker met het nieuwe delinquentierecht dat onderscheid nog explicieter willen maken tussen verontrustende situaties en jongeren die gevat zijn omdat ze een misdrijf hebben gepleegd. Dat is natuurlijk met de bedoeling ervoor te zorgen dat die trajecten ook zuiver kunnen zijn, zonder dat dat echter moeten betekenen dat daarmee de weg naar de hulpverlening wordt afgesloten voor jongeren die een misdrijf hebben gepleegd. Het is inderdaad de bedoeling om op dat vlak ook binnen de gesloten setting duidelijker die onderscheiden te kunnen maken. Dat is eigenlijk wat er ook in het jeugddelinquentierecht staat te gebeuren.

Voor alle duidelijkheid, die dertien plaatsen zijn niet de enige plaatsen waar er sprake is van een gesloten opvangfaciliteit of een vorm van geslotenheid. Je hebt ook de proeftuinen, de 1bis-voorzieningen. Er zijn nog wel een aantal types voorzieningen waarbij het veeleer gesloten karakter toch een accent is. Het zijn dus zeker niet die twee voorzieningen alleen. We hebben daar natuurlijk wel extra uitgerust, precies om ook de slachtoffers van die tienerpooiers adequaat te kunnen opvangen, maar in onze jeugdhulp zijn er wat dat betreft toch wel de nodige nuances in de verschillende residentiële settings die het private aanbod kent.

Wat het longitudinaal effect betreft, ik denk dat we dat op dit moment niet zomaar voorhanden hebben. U weet dat we een onderzoek hebben opgestart om dat zelf ook eens te kunnen weten. Dat is trouwens een vraag die u al een paar keer hebt gesteld, en die pertinent is. We weten in alle eerlijkheid niet zo heel veel over de effectiviteit van de hulpverlening die wordt ingezet. We maken in onze hulpverlening natuurlijk wel gebruik van een aantal evidencebased methodieken, die ook af en toe worden ingekocht, om op die manier te werken met datgene wat beschikbaar is. Uiteraard onderbouwen onze voorzieningen ook hun manier van werken, maar als u me nu vraagt of ik op basis van mijn parate kennis weet of we een zicht hebben op de resultaten specifiek als het gaat over minderjarigen die in de prostitutie actief zijn, dan denk ik van niet. We zullen dat nog eens checken, maar ik vermoed dat dat niet zo beschikbaar is in Vlaanderen.

Wel proberen we ons zeker met betrekking tot de tienerpooierproblematiek en de slachtoffers daarvan nu natuurlijk wel een beetje te inspireren op wat er in Nederland

inderdaad aan ervaring is. Mevrouw Van den Brandt, zoals gezegd, ik heb ook vastgesteld dat het meest aanbevolen traject voor zulke slachtoffers, als het echt over mensenhandelkwesties gaat, inderdaad niet zo eenduidig is. Het is niet zo dat iedereen per definitie vindt dat het allemaal die richting moet uitgaan. Ik stel alleen maar vast dat daar inderdaad nog verschillende opvattingen over bestaan. Wel – en dat is misschien een beetje bezijden de vraag, maar misschien toch om dit te verduidelijken – begrijp ik en volg ik Child Focus als het zegt dat toch ook duidelijk moet worden gemaakt dat, als een minderjarige jongen of meisje zich prostitueert, dat niet hetzelfde hulpverleningstraject is als bij iemand die dat doet in het kader van een mensenhandelcontext. Dan komt er nog een dimensie bij, of is er een andere dimensie, zodat de trajecten toch ook niet zomaar kunnen worden gelijkgeschakeld. Daar is in de hulpverlening ook wel wat debat over, denk ik, als ik de diverse stakeholders beluister, maar het is wel mijn aanvoelen dat we dat specifieke van slachtoffers van mensenhandel toch wel moeten meenemen in onze hulpverleningsorganisatie.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik vond vooral het laatste wat u zei, fijn om te horen. Er is een aanbod voor jongens en meisjes die het slachtoffer zijn van tienerpooierschap, maar wat we doen om hen te begeleiden, kan natuurlijk niet een op een worden gekopieerd voor deze problematiek, die heel veel gelijkaardige elementen bevat maar natuurlijk niet hetzelfde is omdat hier geen tienerpooierschap bij betrokken is. Ik denk dus dat het belangrijk is om die differentiatie te maken en het verschil te maken in opvang.

U gaf ook in uw antwoord aan dat er wel wat debat is over hoe we het moeten doen. Mevrouw Van den Brandt zei het ook al: is een open opvang beter dan een gesloten opvang?

Ook al gaat het waarschijnlijk in absolute getallen over redelijk beperkte aantallen, toch is het belangrijk dat we nagaan, op een evidencebased manier, wat er heeft gewerkt als aanpak. Er is het debat. Er zijn verschillende aanpakken in Nederland en Vlaanderen. Het is goed om op iets langere termijn proberen op te volgen wat de meest geschikte aanpak is voor welke problematiek. Ik hoop dat u daar in de toekomst aandacht voor zult hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van De Grubbe in Everberg en de extra lasten voor de lokale politie – 1665 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over gemeenschapsinstellingen, meer bepaald de begeleiding en heroriëntering van jongeren – 1673 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de extra middelen voor jeugdhulp – 1686 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, tijdens de plenaire vergadering van 28 maart 2018 stelde ik samen met aantal collega's vragen aan u over

het plaatsgebrek in De Grubbe te Everberg en het feit dat daardoor een aantal minderjarigen die criminele feiten pleegden, op straat zijn beland. U hebt toen gezegd dat u in een aantal extra plaatsen in de gevangenis van Tongeren zou voorzien. De collega's hebben daar straks een aantal vragen over. U hebt ook verwezen naar de uitbreiding van De Grubbe zelf. Tegen 2020 komen er 41 nieuwe plaatsen bij en zou De Grubbe voor een deel van functie veranderen en wordt het een soort observatie- en oriëntatiecentrum voor jongeren die via het jeugddelinquentierecht in Everberg terechtkomen.

De politiezone Herent en Kortenberg (HerKo) heeft een interview gegeven op ROB-tv en ik heb ook een aantal schrijvens gelezen waarin zij hun bezorgdheid uitten over die uitbreiding van Everberg, omdat er structureel geen extra middelen tegenover staan voor de politie en het de last op de politiezone in Herent en Kortenberg drastisch zal verhogen, waardoor de dienstverlening die de politie kan leveren aan de eigen inwoners, zal verlagen. Dat kan dus niet de bedoeling zijn, en dat was ook de spirit van het betoog van de politiechef, dat er extra lasten worden afgewenteld op de lokale overheden. Op sommige dagen is de helft van het korps bezig met interventies die te maken hebben met De Grubbe. Ik geef mee dat er in Kortenberg ook nog een psychiatrisch centrum is waar ook heel wat interventies van de politiezone op moeten worden afgestemd.

Minister, klopt het dat de beslissing om De Grubbe uit te breiden, werd genomen zonder voorafgaand overleg met de betrokken gemeenten en/of de betrokken politiezone?

Welke maatregelen kunt u nemen om deze scheve situatie recht te trekken en de veiligheid van zowel de burgers, het personeel als de betrokken jongeren ook in de toekomst te garanderen?

Hoeveel keer is een jongere al niet in de rechtbank geraakt door de onderbezetting bij de politie van HerKo? Kan het gebruik van technologieën als Skype een oplossing zijn?

Plant u overleg met uw federale collega, bevoegd voor de politionele diensten, om een oplossing uit de brand te slepen?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, voor de paasvakantie hebben wij in de plenaire vergadering een discussie gehad over een aantal zware jeugddelinquenten die moesten worden vrijgelaten vanwege een gebrek aan plaats in de gemeenschapsinstellingen. Minister, u kondigde toen aan om extra plaatsen vrij te maken in de jeugdgevangenis van Tongeren. In de paasvakantie kwam dan het bericht dat dit jaar nog 1 miljoen euro extra zou worden vrijgemaakt om de druk op de gesloten gemeenschapsinstellingen te verlichten.

Jongeren zouden worden geheroriënteerd naar een ander traject. Daarnaast zouden de jongeren die uit de gesloten instellingen komen, ook beter begeleid worden én vaker naar een private instelling worden begeleid in plaats van langer te verblijven in een gemeenschapsinstelling. Op die manier zouden extra plaatsen in de gemeenschapsinstellingen vrijkomen.

Minister, kunt u toelichting geven bij de andere trajecten waarnaar de jongeren worden geheroriënteerd?

Hoe wil men jongeren die uit een gemeenschapsinstelling komen, beter begeleiden? En wie moet dat doen?

Jongeren zouden vaker naar een private instelling gaan in plaats van langer te verblijven in een gemeenschapsinstelling. Kunt u dat toelichten? Gaat het dan over gesloten settings binnen private instellingen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, er wordt volop geïnvesteerd in de jeugdhulp. De voorbije tien jaar is de capaciteit binnen de gemeenschapsinstellingen met 60 procent toegenomen: een stijging van 224 plaatsen naar 319. Over twee jaar zullen dat 360 plaatsen zijn. In Everberg gaat het over een verdubbeling van de capaciteit.

De geplande uitbreiding van Everberg botst op bezorgdheid van de burgemeesters van Herent en Kortenberg over de inzet van de politie aldaar. De politie is verantwoordelijk voor de veiligheid in en rond de jeugdinstituut van Everberg en het overbrengen van jongeren van en naar de instelling.

Als er in Everberg plaatsen bij komen, vrezen de gemeenten voor een grotere belasting voor de politie. De minister zei ter zake een bemiddelende rol te willen spelen tussen de federale minister, bevoegd voor politie, en de burgemeesters.

Ondanks de uitbreidingen deden er zich voor de paasvakantie situaties voor waarbij jongeren werden vrijgelaten, omdat er geen plaats meer was binnen de gemeenschapsinstellingen. Dat onderwerp kwam uitvoerig aan bod tijdens de plenaire vergadering van 28 maart laatstleden. De collega's hebben er al naar verwezen.

De minister riep toen alle stakeholders bij elkaar en zocht naar oplossingen om de druk op de gemeenschapsinstellingen op korte termijn te verlichten. Zo worden er tijdelijk plaatsen gecreëerd in Tongeren. Intussen maakt de minister ook 3 miljoen euro extra vrij. Daarmee wordt onder andere voor die extra plaatsen in Tongeren in pedagogische en psychologische omkadering voorzien. Eerder was er ook al sprake van enkele infrastructurele ingrepen. Een deel van de extra middelen is ook bedoeld om de uitstroom van jongeren uit de gesloten gemeenschapsinstellingen van Mol, Ruislede en Everberg vlotter te doen gaan. In dat kader wordt onder meer gekeken naar private instellingen. Tijdens de plenaire vergadering van 28 maart zei de minister dat met het begeleidingscomité casus per casus zal worden bekeken voor wie, na beoordeling van de casus door een jeugdrechter, een traject kan worden aangeboden dat leidt tot een setting buiten de gemeenschapsinstellingen. Door de doorstroom en uitstroom beter te monitoren, is het de bedoeling ook de instroom vlotter te laten verlopen.

Minister, ik heb hierover enkele vragen. Kunt u meer toelichting geven bij de omkadering die voorzien wordt voor de jongeren in Tongeren? Worden er infrastructurele ingrepen gedaan in Tongeren? Zo ja, welke? Op welke manier worden de extra middelen ingezet om de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen beter te monitoren? Welke afspraken zijn er desgevallend met de private voorzieningen? In hoeverre werd er al overleg gepleegd tussen de federale minister, bevoegd voor politie, en de burgemeesters van de politiezone waarbinnen de gesloten instelling Everberg valt?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, inleidend wil ik een aantal punten duidelijk schetsen als kader voor het debat over onze gesloten instellingen. We weten allemaal dat we dit debat voeren in een context waarin wetenschappers erop wijzen dat de jeugdcriminaliteit de voorbije decennia gedaald is en dat we in diezelfde periode de capaciteit in onze gesloten instellingen met bijna honderd plaatsen hebben uitgebreid. We weten ook dat we in Vlaanderen systematisch investeren in alternatieven, zoals Youth at Risk Vlaanderen, dat we recentelijk nog uitbreidden in Oost-Vlaanderen, met een extra investering van 400.000 euro. Ik nodig iedereen graag uit om ook die ervaringen eens te bekijken en ook te spreken met jongeren over hoe zij die aanpak ervaren hebben. Want die ervaringen zelf, zo stond ook te lezen in een artikel in een weekendkrant met een getuigenis van een jongere die

ooit in Everberg verbleef, zijn natuurlijk zeer relevant. Uit de getuigenis bleek dat voor de jongere de problemen startten op jonge leeftijd en dat een eerste verblijf in een instelling begon op 6 jaar door problemen thuis.

We zijn het er dus volledig over eens dat we dit debat ook breder moeten voeren. Natuurlijk moeten we reageren op jongeren die zware feiten plegen, maar we moeten toch ook gewoon erkennen dat enkel vroeger ingrijpen de zaken structureel kan keren. Daarom investeren we ook 25 miljoen euro extra in de jeugdhulp, met een zeer belangrijke focus op snelle en gerichte inzet van ondersteuning aan gezinnen, kinderen en jongeren, zo dicht mogelijk in hun omgeving. We moeten escalatie vermijden. En ook eenheid in beleid, dat zich ook meer baseert op wat nu werkt in de jeugdhulp, is belangrijk.

Tot slot, als inleiding, verwijzen we graag naar de beweging die we inzetten naar een meer eenduidige aansturing van het beleid naar gezinnen, kinderen en jongeren, door te evolueren naar één agentschap.

Dan kom ik bij de punctuele vragen. Ten eerste zijn er de vragen over de uitbreiding van Everberg van 40 naar 81 plaatsen, waar de werken en het lokaal overleg nu gestart zijn. Er is al jarenlang regelmatig overleg tussen de directie van gemeenschapsinstelling De Grubbe, de gemeente Kortenberg en de lokale politiediensten. Daarin wordt alle nodige informatie wederzijds gedeeld met het oog op een goede samenwerking. De plannen voor de uitbreiding van De Grubbe dateren van voor de overname door de Vlaamse overheid. Sinds 2014 is De Grubbe een gemeenschapsinstelling. Tot die datum was het een federaal detentiecentrum. In eerste instantie worden er nieuwe leefgroepen gebouwd en worden de oude leefgroepen afgebroken. De bouwvergunning is afgeleverd en de ingebruikname is voorzien eind 2019. In een tweede fase worden er bijkomende leefgroepen gebouwd.

Op 19 oktober 2017 werd in het federaal parlement de wet goedgekeurd die het veiligheidskorps moet organiseren. Daarbij wordt binnen de politie een nieuwe directie Beveiliging opgericht. Vervoersopdrachten voor de jongeren uit de gemeenschapsinstellingen behoren hierbij tot de opdracht van de politie en dus bij de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken. Het is bijgevolg geen Vlaamse bevoegdheid. De gemeenschapsinstellingen treden enkel faciliterend op. Zoals steeds zullen we bij de federale overheid een oplossing mee benaarstigen. Uiteraard zullen wij overleg organiseren, eerst met de minister van Justitie en vervolgens uiteraard ook – door bemiddeling van de minister van Justitie, neem ik aan – met de collega bevoegd voor Binnenlandse Zaken.

Ingevolge een intensief overleg met de federale overheid heeft de politiezone Herko in 2015 een verhoging van de federale dotatie gekregen met 40.000 euro, zodat het aandeel 'gevangenis' in de dotatie in totaal nu op 115.832 euro per jaar staat. De Grubbe heeft als gemeenschapsinstelling ondertussen een goed uitgebouwd veiligheidsbeleid. Er werd een plan van aanpak uitgewerkt om de draagkracht van De Grubbe als systeem, als organisatie, te versterken. Dat actieplan 'Systeemversterking' omvatte onder meer de bijkomende aanwerving van opvoeders om een adequatere bezetting te kunnen garanderen tijdens de avonden en weekends, en een reeks initiatieven om de communicatie en de samenhang binnen en tussen de verschillende operationele teams te verbeteren.

Dit actieplan werd uitgevoerd in samenwerking met het extern consultingbureau DNA, dat de werknemers coachte om de onderlinge afstemming en verbinding tussen de collega's te optimaliseren. Het personeel wordt daarnaast ook opgeleid in immobilisatietechnieken en in Life Space Crisis Intervention, een geprotocolleerde verbale interventiemethode om conflicten die dreigen te escaleren, voor jongeren om te buigen tot leermomenten.

Het is zeker niet mijn bedoeling om veiligheidstaken af te wentelen op de lokale politie. In extreme gevaarsituaties hopen wij in ieder geval te kunnen blijven rekenen op de deskundigheid, expertise en loyale medewerking van de lokale politie.

In 2017 waren er 828 aangevraagde uithalingen. 720 werden uitgevoerd door het veiligheidskorps en 48, of zo'n 5 procent, door de politiezone Herent-Kortenberg (HerKo). Daarnaast werden 60 aanvragen geweigerd door de politiezone HerKo en 44 daarvan werden overgenomen door een andere politiezone. Bijgevolg konden 16 gevraagde uithalingen niet plaatsvinden.

Andere technologieën bieden voorlopig nog geen sluitende oplossing. Een skype-verbinding biedt geen garantie op het vlak van privacy en informatieveiligheid. Zoals u weet, voorzien we in het voorontwerp van decreet Jeugddelinquentierecht de mogelijkheid van videoconferentie waarbij gebruik kan worden gemaakt van een beveiligde verbinding. Het gebruik van een videoconferentie stuit bij vele actoren op het terrein evenwel op weerstand. Het mag om budgettaire redenen geen argument zijn om in te boeten op de kwaliteit van de rechtspraak in jeugdzaken die afhankelijk is van kwaliteit van het contact tussen de jeugdrechter, de jongeren en zijn opvoedingsverantwoordelijken waarbij de non-verbale communicatie een belangrijke rol speelt. De jeugdrechtbank opteert ook voor de lijfelijke aanwezigheid van de jongere in de rechtbank, zeker ook met het oog op goede bijstand van een jeugdadvoocaat. Zoals u weet, loopt er momenteel voor het Grondwettelijk Hof een beroep door de Orde van Franstalige en Duitstalige Balies die de vernietiging beoogt van de bepalingen in het Wetboek van Strafvordering die een verschijning via videoconferentie voor de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling tijdens de voorlopige hechtenis mogelijk maken.

Dan kom ik tot de vragen inzake de beslissingen die we namen om snel in te grijpen en de overdruk op Everberg te ontlasten. Voor alle duidelijkheid: het betreft meerdere maatregelen en we investeren sowieso op meerdere sporen, dit voor een totaal van 3 miljoen euro.

Zo activeren we de overloopcapaciteit voor Everbergjongeren in Tongeren. We starten hierbij met vier plaatsen. De investering wordt vertaald in inzet op pedagogische en psychologische omkadering enerzijds en infrastructuur anderzijds. Er wordt in vier begeleiders, twee leerkrachten en een psycholoog/maatschappelijk werker voorzien om een pedagogisch aanbod mogelijk te maken. Wat de infrastructuur betreft, komt er een tijdelijke uitbreiding van de leef- en leslokalen, samen met een bijkomende omheining om gebruik te kunnen maken van een ongebruikt deel van de tuin. In een eerste fase voorzien we dus direct in vier plaatsen voor jongeren die zware feiten pleegden en in een tweede fase kan dit opgetrokken worden naar negen. Dit willen we echter evalueren in samenhang met de andere maatregelen.

Voor alle duidelijkheid: dit is een tijdelijke situatie, gelet op de gestarte werkzaamheden op de site in Everberg. Dit verandert dus niets aan onze intentie om in 2019 de site van Tongeren te verlaten.

Voor wat betreft de inspanningen om de uitstroom te versnellen: de jongeren die in de gemeenschapsinstelling verblijven, moeten op maat aangepakt worden. Inzetten op een betere uitstroom betekent dan ook inzetten op een waaier van trajecten, gaande van GES+-trajecten, proeftuintrajecten over versterkt inzetten op een ketenaanpak tussen Welzijn, Justitie en politie tot de trajecten die ook sterk inzetten op de context en werkzame factoren, ook voor delictplegers, zoals de MST-methodiek (Multi System Therapy).

Zo werden de jongeren die een langer traject binnen de gemeenschapsinstellingen afleggen door de toegangspoort, samen met hun collega's van de gemeenschapsinstellingen, in kaart gebracht. Er zal dus op maat van elke jongere gezocht worden of

er met een extra financiering sneller kan worden omgebouwd naar een intensieve begeleiding buiten de muren van de gesloten instellingen. Dit kan ambulant zijn, maar ook residentiële vervolghulp in de verschillende sectoren zal worden besproken.

Samen met de private voorzieningen werd in het afgelopen jaar een draaiboek 'gedeelde trajecten' uitgewerkt. Hiermee wilde men de goede samenwerking tussen de gemeenschapsinstellingen en de private voorzieningen die het begeleidingstraject op een bepaald moment overnemen, consolideren in een afsprakenkader. Al tijdens het verblijf binnen de gemeenschapsinstelling is de voorziening een actieve partner in het traject van de jongere. Zo wordt een naadloze overgang mogelijk gemaakt.

De transitie maken van gesloten naar open, is dus een werk van verbinding langs beide kanten. De gemeenschapsinstellingen als maatregel zijn, nog meer binnen het nieuwe decreet Jeugddelinquentierecht, een reactie op een delict dat een minderjarige pleegt. Verkeert de jongere daarnaast ook in een verontrustende opvoedingssituatie, dan moet daar nadien verder op worden ingezet. Een verblijf in een gemeenschapsinstelling moet en kan niet nodeloos verlengd worden. Binnen het private aanbod bestaat een waaier aan mogelijkheden, van ambulant tot residentieel, om gepast te reageren op een verontrustende opvoedingssituatie.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt geciteerd uit een aantal cijfers van de politiezone. Ik heb er ook, en ze verschillen licht. Ze zeggen dat ze in 2016 zaten met 75 niet-uitgevoerde vorderingen door de politiezone Herent-Kortenberg wegens overmacht, namelijk geen capaciteit beschikbaar. Ze zijn ook vijf keer moeten tussenkomen voor agressie, dringende medische uithalingen, wapens, drugs en ontvluchtingen. In 2017 waren er 44 niet-uitgevoerde vorderingen in de politiezone Herent-Kortenberg en zijn ze 26 keer moeten tussenkomen voor agressie, wapens, drugs en ontvluchtingen.

U zegt dat de jongeren dan soms wel op een andere manier worden overgebracht, maar het is toch zestien keer gebeurd dat de jongeren niet naar de rechtbank konden worden gebracht. Dat zijn zeer ernstige feiten. Een jongere die wordt opgesloten in Everberg, heeft natuurlijk ook een aantal rechten, bijvoorbeeld voor de rechtbank kunnen verschijnen wanneer de termijn hem daartoe het recht verschaft. Als wij er dan voor zorgen dat dit door de organisatie en het samenspel tussen verschillende overheden niet kan gebeuren, dan is dat ernstig en dan moeten we allemaal samen naar een oplossing zoeken.

Minister, de politiezone van Everberg heeft in januari 2018 tot u een schrijven gericht. Daarin wordt een simulatie gemaakt, een ruwe schatting noemen ze het, van de situatie zoals zij vanaf 1 januari 2019 zou kunnen zijn. Er worden drie hypothesen gemaakt. In een tweede hypothese wordt gesteld dat, als er naar 81 jongeren zou worden gegaan en als jongeren na 30 dagen observatie voor de rechter moeten verschijnen en een vervroegde verschijning voor alle jongeren mogelijk zou zijn, zij tegen de tweeduizend overbrengingen zouden moeten doen. Ze zeggen dat ze dat nooit zouden aankunnen. Uiteraard werd een federaal veiligheidskorps gevormd, dat een aantal van die overbrengingen zal blijven doen, zoals dat ook in het verleden is gebeurd. Maar daar ligt de focus op de gevangenen. Een groter deel dan vroeger van de overbrengingen zal door de politiezone moeten gebeuren. Bovendien vrezen zij dat er, door het nieuwe jeugddelinquentierecht, een groot aantal overbrengingen zal bijkomen. Dat is toch een belangrijk gegeven in heel deze discussie.

U hebt gezegd dat u zult samenzitten met de minister van Justitie om hiervoor een oplossing te vinden. Ik vind dat heel positief. U zult er ook de minister bevoegd voor de binnenlandse veiligheid bij betrekken. Dat is goed. Maar de klok tikt, want 1 januari 2019 is niet zo veraf als we een structurele oplossing moeten vinden.

Met betrekking tot Tongeren hebt u gezegd dat met de extra 3 miljoen euro leerkrachten en pedagogische begeleiders zullen worden aangeworven om de capaciteit effectief operationeel te maken. Minister, ik ben op bezoek geweest in Tongeren. Na 18 uur en in het weekend was er sowieso geen pedagogische begeleiding voor de jongeren. Wordt nu met die extra middelen wel voorzien in pedagogische begeleiding en omkadering van de jongeren na 18 uur en in het weekend? Welke concrete infrastructurele veranderingen worden in Tongeren aangebracht op basis van de middelen waarin voorzien is?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, de opmerking dat de problemen zich bij jongeren dikwijls heel vroeg manifesteren is terecht, en dat het debat daarom vroeger moet worden gevoerd en dat er veel vroeger moet worden ingegrepen om te vermijden dat jongeren inderdaad in die gesloten instellingen terechtkomen. Ik ben blij dat daarvoor 25 miljoen euro wordt uitgetrokken. Er moet sneller worden gereageerd, en er moet met de context worden gewerkt. Niemand kan daar iets tegen hebben. Ik zou daar graag wat dieper op ingaan. Hoe ziet u dat concreet? Welke concrete maatregelen kunnen worden genomen om sneller ingrijpen mogelijk te maken? Hoe kan dat werk met de context eruitzien? Dat zou ons nu op dit moment te ver leiden. We zouden dat in deze commissie nog moeten uitdiepen.

Er is in een bedrag voorzien voor Tongeren. U hebt het over een eerste fase met vier plaatsen buffercapaciteit. Ik neem aan dat die fase inmiddels operationeel is. Zo ja, weet u dan in welke mate die capaciteit gebruikt wordt? Is die capaciteit helemaal volzet, of is dat maar gedeeltelijk zo? Hebt u daar cijfers over? Anders stel ik er nog eens een aparte vraag over.

U hebt het over negen tijdelijke plaatsen in een tweede fase, tot de plaatsen in Everberg eind 2019 zijn gerealiseerd. Wanneer wordt dat beslist? Als ik u goed heb begrepen, wordt die beslissing genomen op basis van een capaciteitsanalyse van fase 1 op dit moment. Wat is daar de timing?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. In verband met Tongeren hoor ik zeer uitdrukkelijk dat het over een tijdelijke uitbreiding gaat, waarbij een deel van het budget wordt ingezet zowel voor infrastructuur als voor begeleiding. Dat zal worden stopgezet op het moment dat de uitbreiding van Everberg wordt gerealiseerd.

Wat betreft de uitstroom en de doorstroom kan ik alleen maar volledig onderschrijven dat het verblijf in de gemeenschapsinstellingen inderdaad het best zo kort mogelijk wordt gehouden, waar het kan. We moeten er echt voor zorgen dat de gemeenschapsinstellingen, de gesloten opvang, niet los of helemaal naast de opvang en begeleiding staan in andere, private voorzieningen, of naast de begeleiding op andere manieren. Er moet inderdaad op een goede manier een uitstroom en doorstroom kunnen zijn, met andere vormen van begeleiding, zoveel mogelijk op maat, waardoor sneller plaatsen binnen die gemeenschapsinstellingen vrijkomen, specifiek voor de doelgroep waarvoor ze zijn bestemd.

Minister, ik heb een duidelijke analyse van u gehoord over de inzet van de politie. Uit de cijfers die u hebt gegeven, blijkt dat voor het overgrote gedeelte de taakinvulling gebeurt en moet gebeuren vanuit de federale overheid, vanuit het veiligheidskorps. Het is belangrijk dat we er blijven op aandringen dat die taken effectief worden opgenomen en dat het overleg gaande blijft.

Minister, ik weet niet of er concrete afspraken zijn over wanneer er verder wordt overlegd, zeker in de aanloopfase naar die uitbreiding. Zoals u terecht zegt, zou het

niet mogen dat we al die alternatieven, zoals videoconferenties, in de kijker plaatsen juist omdat er problemen zijn met het vervoer en het voorleiden door het in gebreke blijven van het federaal veiligheidskorps. Daar wil ik toch wel op aandringen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil de twee dingen apart houden. Het eerste luik, jongeren die in Everberg zijn, die naar de jeugdrechter moeten en door de politie moeten worden vervoerd, is een aparte zaak.

Ik ben er oprecht blij om dat er wordt gezegd dat we er belang aan hechten dat jongeren liefelijk voor de jeugdrechter komen en gehoord worden want de non-verbale communicatie is van belang. Waarom leg ik daar de nadruk op? We gaan hier binnenkort een ontwerp van decreet bespreken over het jeugdrecht. De optie van videoconferentie wordt daarin niet uitgesloten. Ik was ongerust toen ik het las. Ik hoor hier zeggen dat er een engagement is dat dat wel de bedoeling is. Ik hoop dat we dat op die manier gaan vertalen.

Dat betekent wel dat je jongeren moet vervoeren van de gesloten instelling naar de jeugdrechter. Dat is een maatschappelijke kost, maar in mijn ogen is dat een pragmatisch probleem dat moet worden opgelost. Die jongeren hebben er geen boodschap aan dat het vervoer een federale materie is of een Vlaamse. Dat betekent dat u met uw federale collega een oplossing moet zoeken om te zorgen dat er voldoende capaciteit is bij de politie om dat transport te doen. Het recht om zelf voor de rechter te komen en zelf je verhaal te kunnen doen, is ongelooflijk belangrijk. Het kan niet dat die rechtswaARBorgen voor de jongeren zouden worden geschonden omdat er een praktisch probleem is om die jongeren te vervoeren.

Een ander debat gaat over de gemeenschapsinstelling in zijn geheel, het feit dat Tongeren opnieuw geopend is, wat een schande is, en hoe we met die gemeenschapsinstellingen omgaan. Als je gaat kijken wie er in de gemeenschapsinstellingen zit, zie je daar heel veel jongeren die daar niet in thuis horen. Het gaat over jongeren met psychische problemen die eigenlijk in een gesloten psychiatrische context moeten zitten. Ook daar weer: het nieuwe ontwerp van decreet komt eraan. Door die jongeren daar weg te nemen, krijg je meer plaats. Als je jongeren die daar niet thuishoren, wegneemt uit die gemeenschapsinstellingen, creëer je meer plaats voor de jongeren die daar wel thuishoren. Dan is de vraag: waar gaan die naartoe? Dat blijft een open vraag.

U hebt nu 1 miljoen euro aangekondigd om aan crisisbeheer te doen, maar we hebben een fundamentele oplossing nodig. Waar is het actieplan waarin extra capaciteit is in een gesloten psychiatrische setting om jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie die niet thuishoren in een gemeenschapsinstelling, een plek te geven zodat we effectief de druk van die gemeenschapsinstellingen kunnen weghalen en er een waardig alternatief is? Hebt u daar een actieplan voor? We gaan hier binnenkort stemmen over een ontwerp van decreet dat beslist dat jongeren daar niet meer naartoe mogen, maar er is eigenlijk geen aanbod waar ze dan wel naartoe kunnen.

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega's, het is wel degelijk de bedoeling om te zorgen dat er 's avonds iets langer activiteiten kunnen plaatsvinden, men zegt mij tot 20 uur. Het is ook de bedoeling dat er in het weekend dingen kunnen plaatsvinden. Ik heb u geschetst welke infrastructuurwerken er worden uitgevoerd. Het gaat over het creëren van leslokalen en het in gebruik nemen van een deel van de tuin. Van de vier die nu operationeel zijn, is op dit moment geen enkele plaats ingenomen.

Wanneer zullen we naar negen gaan? We gaan evalueren wat de effecten zijn van de maatregelen die werden genomen om te zien of het inderdaad nodig is.

Maar het feit dat we nu al in extra personeel en infrastructuur voorzien, maakt dat in ieder geval uitbreidingen mogelijk zijn. Dat is natuurlijk niet het voorkeursscenario, ik hoop dat ik daar niemand van moet overtuigen.

Collega Van den Brandt, er zal inderdaad een plan moeten zijn dat de introductie van het nieuwe jeugddelinquentierecht zal escorteren. Wellicht zullen een aantal van die maatregelen gefaseerd moeten worden ingevoerd of mogelijk moeten worden omdat dat een aantal innovatieve dingen veronderstelt. De gesloten psychiatrische opvang is daar een van. Dat stond vroeger ook in de federale wet op de jeugdbescherming en is nooit uitgevoerd. Dat is alleen maar mogelijk in een samenwerking met de federale overheid aangezien je daar een deel psychiatrische ziekenhuiscapaciteit voor nodig hebt. Je moet daarvoor dus in een setting voorzien. We zijn daarover uiteraard in overleg, want dat is een oefening die de nodige energie opeist. Maar we gaan er toch voor omdat ik denk dat dat hoe dan ook een klein stukje van het arsenaal moet zijn. Ik spreek niet over een massale capaciteit, maar over een reële nood. Zoals gezegd, heeft dat federaal altijd tot de mogelijkheden gehoord, maar is het nooit geïmplementeerd.

Mevrouw Taelman, ik ga best dat fundamentele gesprek over de snelle interventies hier niet voeren. Maar ik blijf er toch bij dat de fundamentele keuze, die we hier in de commissie al meermaals hebben toegelicht, om te gaan naar meer energie en meer budgettaire prioriteit naar datgene wat ons toelaat vroeg te interveniëren en te detecteren, de beweging is die we in ieder geval moeten maken. Dat hebben we gedaan als het gaat over onze bijdrage met betrekking tot de geestelijke gezondheidszorg en kinderen en jongeren, naast de behoorlijke inspanningen van de federale overheid. Dat doen we nu ook, want we zijn volop bezig om de laatste beslissingen te nemen over de inzet van die nieuwe capaciteit rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Dat is natuurlijk expliciet ook daarvoor bedoeld.

Mijnheer Parys, u bent uiteraard zeer goed gebrieft over de brieven die op het kabinet toekomen. De pers had ze ook al sneller gezien dan ik. Dat is altijd interessant.

We moeten een aantal dingen onthouden. Ten eerste hoop ik dat niemand betwist dat transporten naar de rechtbanken een federale bevoegdheid is. Dat is in heel Vlaanderen, in heel België zo. Ik zie dus totaal niet in waarom dat voor Everberg anders zou zijn. Dat wij als bevoegde overheid voor de inrichting van onze gemeenschapsinstellingen uiteraard ook bekommerd zijn en mee moeten ijveren voor een oplossing voor de lokale politie die met die opdrachten wordt geconfronteerd, is evident. Normaal gezien hadden wij gisterenavond een gesprek met de collega van Justitie en de burgemeester van Kortenberg. Om een aantal redenen heeft dat echter niet kunnen plaatsvinden. We zullen dat gesprek voeren. En we zullen uiteraard ook het gesprek moeten aangaan met de minister van Binnenlandse Zaken, omdat een groot stuk van het antwoord uiteraard in die federale bevoegdheid ligt.

Ik begrijp heel goed dat ook de lokale overheid zegt: 'Staar u niet te veel blind op de transfers en de transporten, want er zijn ook andere effecten van de aanwezigheid van een instelling op uw grondgebied.' Dat geldt ook voor de psychiatrische ziekenhuizen of voor de jeugdinstituten op andere plaatsen. Maar er zijn inderdaad ook een aantal effecten, zoals een interventie die je moet doen als er zich daar een veiligheidsissue stelt. Dat is zeker waar.

U hebt de cijfers correct geciteerd. De zone heeft in 2017 56 transfers moeten doen. Er zijn er 45 geweigerd. Men heeft een aantal politionele tussenkomsten gedaan in De Grubbe, namelijk 26. En blijkbaar zijn er ook vanuit de gerechtelijke overheid of vanuit het parket, de onderzoeksrechters, 21 kantschriften geweest die moesten worden behandeld.

Ik ben het er ook wel mee eens dat dat beeld in zijn globaliteit moet worden genomen en dat u zich niet alleen moet blindstaren op de transporten. In het jaar 2018,

tot 26 maart, zijn er zes transporten geweest. Maar goed, het punt is gemaakt. Ik ga er dan ook van uit dat iedereen die daarin betrokken is, mee helpt zoeken. Nogmaals, ik begrijp uiteraard de overheid die zegt: 'Ja maar, als de instelling uitbreidt, moeten ook die aspecten van het verhaal mee in overweging worden genomen. En daarvoor moeten flankerend een aantal dingen worden geregeld.'

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat er al een overleg gepland was tussen de minister van Justitie, de minister van Welzijn en de burgemeester van Kortenberg. Oké, het heeft niet kunnen plaatsvinden, maar het zal binnenkort wel plaatsvinden. Het is namelijk belangrijk dat er al gewoon met elkaar wordt gepraat over deze problematiek.

Minister, u hebt uiteraard gelijk dat iedereen hier een deel van de oplossing zou moeten bijdragen. Het is belangrijk dat het probleem op de agenda staat en dat het ook effectief serieus wordt genomen. Want in de brieven die de politiezone, de politiekorpschef en de burgemeester schrijven, zeggen ze – en ze gebruiken hierbij hoofdletters: "Het is met onze huidige personeelsbezetting echter ONMOGELIJK om aan alle vorderingen te voldoen." Zij spreken ook over het feit dat hun korpschef regelmatig wordt bedreigd met straf- en tuchtrechtelijke sancties wanneer hij zich in de onmogelijkheid bevindt om capaciteit te leveren om een vordering tot overbrenging uit te voeren. Dat zijn dus zeer serieuze signalen. Ik ben blij dat ze op de agenda staan en ik hoop dat ze zeer binnenkort tot een zeer concrete oplossing zullen leiden op het terrein.

Minister, u weet dat ik – en ik druk mij eufemistisch uit – geen fan ben van Tongeren. Maar ik ben wel blij dat er tot 20 uur 's avonds in de week omkadering zal zijn voor de jongeren die willens nillens in Tongeren worden opgevangen en dat er ook in het weekend een aantal activiteiten zullen zijn. Dat de leslokalen worden ingericht en dat de jongeren niet alleen maar op de koer kunnen gaan die ze moeten delen met andere jongeren en die heel beperkt is qua functionaliteit, vind ik een goede stap. Uiteraard ben ik tevreden om vandaag te horen dat de vier plaatsen die er zijn bij gecreëerd, vandaag niet ingevuld zijn. Ik hoop ook dat dat zo kan blijven.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik verwijs naar mijn opmerking over de problemen die moeten worden gedetecteerd op jonge leeftijd. Ik kan het natuurlijk niet méér met u eens zijn. Het is niet dat ik dat ik dat in vraag wilde stellen. U zegt, gebaseerd op cijfers, dat de jeugdcriminaliteit is gedaald. Tegelijkertijd, in eenzelfde beweging, hebben wij honderd extra plaatsen, extra capaciteit gecreëerd. En toch stellen we regelmatig vast dat er problemen zijn.

Dus is dat vroeger ingrijpen, die preventie, dat werken met de context en er op jonge leeftijd voor zorgen dat de problemen zich niet voordoen, inderdaad cruciaal. We moeten daarin investeren. Dat is de weg die we moeten gaan.

Ik ben het absoluut met u eens en ik ben blij dat er daarvoor aandacht is. Laten we daar dan ook snel werk van maken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Eén, de inzet van de politie. Collega's, ik ben jarenlang burgemeester geweest van een gemeente met een heel groot psychiatrisch ziekenhuis. Ik kan inderdaad erkennen dat dat een impact heeft. En dat is niet alleen zo met psychiatrische ziekenhuizen, maar ook met een aantal andere voorzieningen, ook voor jongeren. Dat heeft een impact.

Maar we moeten natuurlijk wel een duidelijk onderscheid maken tussen wat tot wiens bevoegdheid behoort en niet alles op een hoopje gooien.

Minister, u zei dat er overleg komt en dat dat overleg er normaal al zou zijn geweest met de minister van Justitie en de burgemeesters. Het is goed dat die zaken worden overlegd en dat er dan afspraken worden gemaakt. Ook de heer Parys zei dat hij heel blij is met dat overleg. Wel, mijnheer Parys, ik zal daaraan toevoegen dat ik hoop dat er op korte termijn ook overleg komt met de minister van Binnenlandse Zaken over de invulling van het federale takenpakket, zodat alles daar goed is afgestemd en dat, vooral in het belang van jongeren, die taken op een goede manier kunnen worden uitgevoerd.

Twee, de gemeenschapsinstelling en de invullingen daar, de doelgroep, zullen voorwerp uitmaken van bespreking in deze commissie, wanneer we hier het nieuwe ontwerp van decreet over het Jeugddelinquentierecht zullen bespreken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie van de agentschappen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin – 1716 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie van de agentschappen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin – 1719 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de fusie tussen de Vlaamse agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn – 1747 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, u hebt de intentie bekendgemaakt om Kind en Gezin en het agentschap Jongerenwelzijn in de toekomst te fuseren. Dat is volgens u de logische verdere stap om efficiënt en geïntegreerd te kunnen werken. De fusie zal dit jaar worden voorbereid en worden gefinaliseerd in 2019. Bedoeling is om de schotten binnen de hulpverlening voor jongeren helemaal weg te werken en alle expertise over de ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen onder één dak te bundelen. De veranderingen zullen worden begeleid door een transitieteam.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) wordt niet betrokken in de fusie, hoewel het aanbod van de fusie ook gericht zal zijn op minderjarigen en jongvolwassenen met een handicap.

Minister, ik loop vooruit op wat mijn collega's zullen zeggen. Het is een goede zaak dat die schotten die op het terrein sowieso al moeten worden weggewerkt, ook in de administratie worden weggewerkt. Dat kan tot een vereenvoudiging leiden en tot minder agentschappen.

Minister, waarom wordt het Agentschap voor Personen met een Handicap niet betrokken in de fusie, in zijn volledigheid? Welke voor- en nadelen zou een verdere fusie tussen de drie agentschappen kunnen bieden?

Door wie wordt die fusie in de komende maanden voorbereid? Welke stappen moet u daarvoor nog concreet zetten?

Wat is de reden dat u die fusie deze legislatuur nog rond wilt hebben?

Welke gevolgen heeft dit voor het personeel van beide agentschappen? Worden beide personeelsbestanden volledig overgenomen door het nieuwe agentschap of niet?

Kunt u een raming maken van de efficiëntiewinsten die u hiermee wilt bereiken? Op welke manier kunnen wij binnen een aantal jaar nagaan of die fusie effectief heeft opgeleverd wat ze moest opleveren? Ook in het bedrijfsleven wordt namelijk vaak meewarig gedaan over fusies. Want als je verschillende entiteiten met verschillende culturen samenzet, leidt dat niet altijd tot de winst die eerst is vooropgesteld. Hoe kunnen we dat monitoren? Hoe kunnen we dat in de toekomst bekijken?

Hoe kan de fusie de manier waarop de gebruiker informatie kan verkrijgen en kan worden geholpen, vergemakkelijken?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Op 16 april, minister, kondigde u aan dat de Vlaamse agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn versmelten tot één agentschap dat instaat voor de ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen: gaande van het Groeipakket over preventieve gezinsondersteuning en kinderopvang naar pleegzorg en alle andere vormen van ondersteuning en jeugdhulp. Ook de ondersteuning van minderjarigen en jongvolwassen personen met een handicap zal tot het takenpakket behoren. Ook de geestelijke gezondheidssector wordt erbij betrokken. Het jeugddelinquentierecht valt ook onder totaliteit van het dienst- en hulpverleningsaanbod van het nieuwe agentschap.

Met deze beslissing wordt uitvoering gegeven aan wat in de beleidsnota 2014-2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin al werd aangegeven, namelijk dat afstemming en ontschotting – ook wat betreft de agentschappen binnen het beleidsdomein – meer dan ooit onontbeerlijk zijn. Met deze operatie wordt gestreefd naar een meer efficiënte en een meer geïntegreerde werking bij de hulpverlening aan jongeren en de ondersteuning van kinderen en gezinnen.

Minister, kunt u meer toelichting geven bij het samengaan van de agentschappen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin?

Kunt u meer toelichting geven bij de manier waarop de dienstverlening aan minderjarigen en jongvolwassenen, alsook die op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, mee in het traject worden opgenomen?

Op welke manier en over welke periode zal dit traject verder worden uitgewerkt?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ik heb ook vragen bij de transitie die u plant. U wilt de schotten wegwerken en alle expertise onder één dak brengen, maar betreft het VAPH niet of niet volledig bij die fusieoperatie.

Wat bedoelde u toen u zei dat u een deel van de bevoegdheden van het VAPH wel gaat integreren in het nieuwe agentschap? U zegt dat minderjarigen en jongvolwassenen met een handicap deel uitmaken van de doelgroep tot wie dit aanbod zich richt. Over welk deel van de bevoegdheden gaat het? Hoe moet ik die logica begrijpen?

U geeft aan dat samen met de fusieoperatie de banden met de sector van de geestelijke gezondheidszorg structureel worden versterkt. Kunt u dat concreet maken? Hoe wilt u dat doen?

De inwerkingtreding wordt in 2019 afgerond. Welke stappen zet u in aanloop daarnaartoe? Op welke manier zult u het werkveld betrekken bij elk van die stappen? Bij de uitwerking van de operationalisering? Het werkveld blijkt wel te vinden dat het een stap vooruit kan zijn om alles onder één dak te brengen, maar ze willen graag hun inbreng doen.

Is er een impact op het personeel bij die fusie? Wat houdt die in? Hoe gaat u die tegemoet treden?

Wat is de reden dat u dit nog eind deze legislatuur doet? Men is op de werkvloer toch een beetje geschrokken van het eerder plotse signaal, al begrijp ik dat het al langer uw intentie is.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Wat betreft de vragen over de beweging die we inzetten naar een ééngemaakte aansturing van de jeugdhulp in Vlaanderen, zijn er vragen naar algemene toelichting en een aantal naar meer punctuele aspecten in deze transitie. Al van bij het begin van de integrale jeugdhulp wordt gestreefd naar een geïntegreerde aanpak door alle actoren die betrokken zijn op jeugdhulp. Het decreet Integrale Jeugdhulp heeft daartoe de basis gelegd. De voorbije jaren is er steeds verder gewerkt aan een doorgedreven intersectorale en integrale aanpak. Een belangrijke stap hierbij is de gewijzigde governance met een nieuw samengesteld en intersectoraal raadgevend comité en de intersectorale regionale 'overleggen' integrale jeugdhulp.

We stellen echter vast dat er in het belang van de kinderen, jongeren en gezinnen nood is aan een nog verregaander samenwerking om de ondersteuning en hulp zo geïntegreerd mogelijk aan te bieden. Om dit ten volle te realiseren, evolueren we naar één agentschap dat zo maximaal mogelijk de totaliteit van dienst- en hulpverlening aan kinderen, jongeren en gezinnen biedt. Het vertrekt hierbij van de preventieve gezinsondersteuning en ondersteuning van basisvoorzieningen tot de diverse vormen van jeugdhulp en de uitbouw van het jeugddelinquentierecht. Om dit te realiseren, zullen we een nieuw agentschap opbouwen, vanuit de samensmelting van Jongerenwelzijn en Kind en Gezin. Met dit agentschap willen we de zorg en ondersteuning van het kind of de jongere en hun gezinnen beleidsmatig sterker aansturen.

De diversiteit aan gezinnen is groot. Er zijn verschillende continua te beschouwen: van ongeboren kind naar jongvolwassenheid, van zelfbeschikking en autonomie naar sturing, van vrijwillig over maatschappelijk noodzakelijk naar gedwongen, van preventie naar interventie, van mobiel over ambulant naar verblijf, van vragen over spanning naar crisis en problemen. Elk gezin bevindt zich op meerdere continua, telkens op wisselende plaatsen, zonder enige vorm van 'lineariteit'. We spreken dan ook beter niet meer van een continuüm, maar van een traject dat kinderen, jongeren en gezinnen afleggen met op verschillende momenten mogelijk heel verschillende perspectieven.

De agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn begeven zich beide op deze continua en sluiten heel sterk op elkaar aan. Dit vertaalt zich bovendien in een missie die voor beide agentschappen, los van elkaar geformuleerd, sterk gelijklopend is. Allebei gaan ze over het creëren van kansen. Voor Kind en Gezin is dat 'Samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zo veel mogelijk kansen creëren' en Jongerenwelzijn spreekt van 'Samen kansen creëren'.

Het is de bedoeling dat minstens volgende activiteiten in de toekomst worden aangestuurd vanuit één agentschap: preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang, het Groeipakket, pleegzorg, adoptie, jeugdhulp en jeugddelinquentie. Inhoudelijk is dit een heel sterk verhaal, helemaal in de geest van het decreet Preventieve

Gezinsondersteuning, de Huizen van het Kind en het decreet Integrale Jeugdhulp. Hoe vroeger je kunt ondersteunen, hoe beter. Het is een en-en-verhaal: én preventie, én gezinsondersteuning, én hulpverlening én aanpak van jeugddelinquentie.

Een heel specifieke doelgroep zijn de minderjarigen met een handicap, die nu hun ondersteuning en hulp ontvangen via het VAPH. Ook zij maken wel degelijk deel uit van de beoogde doelgroep van het nieuwe agentschap, zoals gecommuniceerd in ons persbericht. Concreet zijn er nu al heel wat processen inzake ondersteuning en hulp van minderjarigen met een handicap geïntegreerd in de integrale jeugdhulp. In eerste instantie gaat dit om de toeleiding via de toegangspoort naar het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod van het VAPH dat kan worden ingezet tot de leeftijd van 25 jaar. Hierbij stellen we voor te onderzoeken om het aanbod dat in de toekomst ook aanbodgefinancierd zal blijven gebeuren, te integreren. Regelgeving inzake erkenning en subsidiëring kan worden gestroomlijnd.

Een ander en misschien wel sprekender voorbeeld, is het beleid inzake persoonlijkeassistentiebudgetten (PAB's). Daar zit de toeleiding, de aanvraag en de inhoudelijke afhandeling ook binnen de indicatiestelling en jeugdhulpregie van het agentschap Jongerenwelzijn en de uitbetaling via het VAPH.

Daarnaast stellen we voor om alle processen die uitbetaling van cash aan cliënten betreffen of uitbetaling aan voorzieningen via voucher van de cliënt, binnen eenzelfde agentschap, met name het VAPH, te behouden. Aangezien het VAPH alle processen, systemen en ICT heeft uitgewerkt voor de uitbetaling en afrekening van persoonsvolgende financiering voor volwassenen, is het logisch dat dit in de toekomst ook voor minderjarigen wordt uitgevoerd via deze gelijkaardige processen en systemen.

De principiële beslissing is genomen om dit proces te starten. Er is veel eensgezindheid en goesting bij de betrokkenen rond de meerwaarde van deze fusie. We doen dit in eerste instantie voor de Vlaamse kinderen, jongeren, jongvolwassenen en gezinnen. Vanuit het nieuwe agentschap willen we de zorg en ondersteuning beleidsmatig sterker aansturen zodat deze nog meer geïntegreerd en integraal aan hen wordt aangeboden.

De fusie zal zich op termijn concreet laten voelen ten aanzien van de gebruiker. Binnen Kind en Gezin wordt er vanaf 1 januari 2019 gewerkt met sterkere multidisciplinaire teams die geïntegreerde gezinstrajecten aanbieden aan gezinnen met jonge kinderen. Binnen Jongerenwelzijn wordt gewerkt op het regionale niveau met ondersteuningscentra jeugdzorg, sociale diensten jeugdrechtbank en de intersectorale toegangspoort. De processen van deze verschillende teams zullen nog veel naadlozer op elkaar kunnen aansluiten, zodat veel meer gezinnen nog efficiëntere ondersteuning en hulp krijgen. Dit zal ook resulteren in eenduidigere informatie vanuit deze dienstverlening naar de gebruikers.

We staan aan de start van een belangrijke nieuwe stap. De vraag naar een duidelijke raming over de efficiëntiewinsten moeten we met de nodige omzichtigheid behandelen. Het is duidelijk dat dit proces budgettair geen negatieve consequenties zal hebben, maar zeker alvast een budgettair neutraal karakter heeft, en desgevallend positieve budgettaire effecten kan ressorteren. Het is ook duidelijk dat deze fusie, conform het Vlaamse regeerakkoord, zal leiden tot vermindering van één leidend ambtenaar en bestuurlijke efficiëntie.

Naast de zonet vermelde efficiëntie op het vlak van concrete dienstverlening, budget en aantal agentschappen en leidend ambtenaren, zullen nog heel wat efficiëntiewinsten te boeken zijn. Concreet gaat het met name over efficiëntie inzake: erkennings- en subsidiëeringsprocessen, registratiesystemen en meer uniforme rapportering en ondersteunende diensten.

Door de integratie in één agentschap kunnen de erkennings- en subsidiëringsprocessen op elkaar worden afgestemd. Nu worden organisatoren soms geconfronteerd met verschillende processen uit drie agentschappen. Aansturing van deze processen vanuit één agentschap leidt automatisch tot een efficiëntere werking en administratieve vereenvoudiging.

Ook rond de betrokkenheid van geestelijke gezondheidszorg bij deze beweging zijn er een aantal vragen. De ggz-zorg voor minderjarigen is onlosmakelijk verbonden met jeugdhulp maar ook met de federale partners. De laatste tijd worden zowel via projecten als meer structureel de banden nog sterker aangehaald. Zo bijvoorbeeld is de ggz een partner bij de uitrol van het actieplan Jongvolwassenen, is Jongerenwelzijn ook een partner bij de oproep omtrent beschut wonen en wordt tussen Kind en Gezin, Jongerenwelzijn en de ggz nauw samengewerkt voor de ontwikkeling van een Vlaamse kind-check.

Dit willen we nu ook meer structureel mogelijk maken. Voor het structurele verwijzen we bijvoorbeeld naar de integratie van de crisisnetwerken met de netwerken van de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren. We bekijken hoe dit verder kan worden gerealiseerd en vertrekken daarbij vanuit de bestaande ervaringen.

De voorbije twee jaar hebben we reeds werk gemaakt van een intersectoraal jaarrapport inzake jeugdhulp. De gegevens vertrekken echter nog te vaak vanuit verschillende systemen, en vooral verschillende interpretaties of betekenisgevingen. Via aansturing vanuit één agentschap kan er efficiënter worden gewerkt aan meer uniforme systemen en rapporteringen. Binnen het nieuwe agentschap zullen tevens de krachten inzake IT, communicatie, klachtenmanagement, juridische expertise, logistieke regionale ondersteuning enzovoort worden gebundeld.

We geloven sterk in de voordelen van de fusie en hebben daarbij uiteraard ook oog voor het betrokken personeel. De fusie tussen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin impliceert dat beide personeelsbestanden volledig worden overgenomen door het nieuwe agentschap. Het sociaal statuut blijft gegarandeerd, maar we delen de bezorgdheid van velen dat we opnieuw voor een ingrijpende transitie staan en dat de veranderingen zich snel opvolgen, zoals dat ook nu in de samenleving het geval is.

Zoals gezegd, we staan aan de start van een belangrijke nieuwe stap. Om de fusie te realiseren, is een transitieteam samengesteld met een afvaardiging van Kind en Gezin en Jongerenwelzijn. Dat transitieteam heeft de opdracht dit project aan te sturen. Er vond een startbijeenkomst plaats waarop de eerste uitdagingen werden benoemd, en er werd bepaald welke stappen de komende maanden allemaal zullen worden gezet. De eerste belangrijke opdracht situeert zich op legislatiek vlak. Tegen het einde van dit jaar moeten hiertoe een decreet tot wijziging van het oprichtingsdecreet van Kind en Gezin en een goedkeuring van een besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de opdrachten van Jongerenwelzijn worden gerealiseerd. De verdere stappen die nog moeten worden gezet om operationeel te worden in de loop van 2019, worden momenteel uitgetekend.

Dit is een complex en veelzijdig verhaal, waarover de komende maanden meer duidelijkheid zal volgen. Het is de bedoeling naar een plan van aanpak toe te werken, aangestuurd vanuit het transitieteam, maar met een sterke betrokkenheid van het personeel en dat uiteraard ook gefaseerd zal zijn. Interne en externe communicatie zal een onderdeel zijn van het plan. We hebben er nu alvast voor gekozen om van meet af aan te communiceren over de gemaakte keuzes en uitdagingen die voorliggen. Ook de komende maanden zal die open communicatie worden aangehouden en zullen we sterk in dialoog treden met het personeel, de sociale partners en de vakorganisaties.

Deze transitie is een stevig werk voor de betrokken administraties binnen een duidelijk tijds kader: eind 2018 zou de fusie regelgevend klaar moeten zijn en in de loop van 2019 zou ze operationeel moeten kunnen worden. Die timing is in samenspraak met de betrokken administraties opgesteld, vanuit de vaststelling dat nu het moment is om die transitie te maken. Het is een logische volgende stap in een proces dat al een tijd loopt.

Dat hebben we trouwens ook al wel aangekondigd in beleidsnota's en andere teksten. We zijn al enkele jaren bezig om veel meer geïntegreerd te werken. De beleidsnota Jeugdhulp 2.0 uit 2016 bouwde verder aan de intersectorale samenwerking in het belang van kinderen en jongeren. Toen werd al een eengemaakt agentschap in het vooruitzicht gesteld. Zowel in de praktijk als beleidsmatig wordt al veel samengewerkt, maar botst men nu op de grenzen van de huidige structuren. Daarbij wordt ook van de opportuniteit gebruikgemaakt dat de huidige leidend ambtenaar van Jongerenwelzijn in het voorjaar van 2019 met pensioen gaat en daardoor ook niet moet worden vervangen bij de keuze voor één leidend ambtenaar.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord. Ik hoop dat in dit verhaal de visie centraal zal worden gesteld dat de cliënt hier beter van moet worden, dat men dat echt in het achterhoofd houdt. Ik denk ook dat dit een juiste en logische stap is, zoals u zelf hebt gezegd, maar we mogen door het feit dat we nu tot het einde van het jaar die operatie gaan doen, niet uit het oog verliezen dat het om de cliënt gaat en dat we die altijd centraal moeten blijven stellen.

Juridisch blijven de twee agentschappen eigenlijk bestaan. Het ene is een agentschap met rechtspersoonlijkheid en het andere zonder. Weet u hoeveel personeelsleden er ongeveer – een grootteorde, ik hoef uiteraard geen exacte cijfers – in het intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid zullen worden tewerkgesteld en hoeveel in het vroegere Jongerenwelzijn, de IVA zonder rechtspersoonlijkheid? Ik denk wel dat het belangrijk is dat we weten dat die twee entiteiten blijven bestaan.

Voor het ene zult u naar het parlement komen met een ontwerp van decreet, voor het andere zal het een wijzigingsbesluit zijn dat aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. Ik hoop dat er ook overleg zal zijn met het parlement over die heel belangrijke ingreep, die er juridisch-technisch wel via een wijzigingsbesluit kan komen, maar die toch wel verregaande gevolgen zal hebben.

Dat zijn eigenlijk mijn twee bezorgdheden die ik u wil meegeven. De cliënt moet ten eerste centraal blijven staan, ook in de transitie. Dat moet uiteraard de doelstelling blijven van de nieuwe organisatie. Ten tweede, ik begrijp dat er een aantal goede redenen zijn, die te maken hebben met pensioenen, om die twee entiteiten juridisch te laten blijven bestaan, maar het mag natuurlijk ook geen NMBS-verhaal worden. Men dacht daar ook ooit dat HR Rail en de NMBS en Infrabel, dat dat een goed idee was. Hier hebben we natuurlijk een groot verschil, want het zullen dezelfde mensen zijn, of er zal toch één overkoepelend leidend ambtenaar zijn die de aansturing doet. We kunnen op papier echter wel iets heel moois tekenen, maar dat we juridisch niet tot één organisatie kunnen komen, mag in de praktijk ook geen effecten hebben die negatief zijn voor de cliënt. Dat is mijn zorg.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Dit is inderdaad niet nieuw. Dit komt niet uit de lucht gevallen. Er zijn daartoe immers al heel wat aanzetten gegeven, ook in de beleidsnota, maar u hebt ook verwezen naar heel de invoering van de integrale jeugdhulp. Wat vooropstaat, is natuurlijk dat kind, die jongere, en het gezin waarin die opgroeit. Hoe kunnen we hen begeleiden

tot gezonde volwassenen, wat de noden doorheen dat traject ook zijn, en hoe kunnen we hun kansen geven om als jongere binnen de maatschappij te staan, en na-dien als een kritische volwassene? Dát moet de essentie zijn, en dan denk ik dat iedereen toch snel overtuigd zou moeten zijn van deze ingreep, want dan is het niet meer dan logisch dat dat vanuit eenzelfde aansturing gebeurt, vanuit eenzelfde missie, met één communicatie naar gebruikers, kinderen, jongeren, ouders, begeleiders enzovoort. Als je zo'n traject in gang zet, zijn daar vanzelfsprekend vragen bij, zijn er mensen tewerkgesteld binnen die agentschappen die daar vragen bij hebben. Zelfs gebruikers kunnen vragen hebben. Wat gaat welke gevolgen hebben voor hen? Ik denk dat het natuurlijk nodig is om dat traject op een heel zorgzame manier uit te zetten en iedereen daar continu bij te betrekken, maar we geloven alleszins dat de transitie, de omvorming een grote meerwaarde kan geven voor de ondersteuning van gezinnen en van kinderen en jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, vanuit de sp.a-fractie hebben we vooral de vraag om de sector zelf te betrekken bij de manier waarop u die hervorming precies wilt operationaliseren, om er eigenlijk voor te zorgen dat de veeleer positieve indruk die ze nu hebben van wat jeugdhulp voor hen kan betekenen, ook bewaard blijft. Het is immers niet altijd zo geweest dat veranderingen op administratief niveau hebben geleid tot betere hulpverlening op het terrein. Daarom is het belangrijk dat u uw plan echt goed aftoetst met dat werkveld, dat u samen nagaat op welke manier u dat het beste kunt doen, zodat deze hele operatie werkelijk ook tot iets leidt op het terrein.

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Uiteraard moet het resulteren in een meerwaarde voor de mensen op het terrein. Dat lijkt me de bedoeling van deze operatie.

Mijnheer Parys, toch even het volgende in herinnering brengen. We gaan inderdaad een eenheid van leiding organiseren, maar bij het agentschap Jongerenwelzijn is er nu ook een fonds. We hebben voor een aantal dingen inderdaad ook een rechtspersoon nodig, al is het maar voor de uitbetalingen die Kind en Gezin doet, de dingen die zij ontvangen van de ouders als bijdrage voor de kinderopvang. Er zijn dus een aantal redenen, en er is ook een verschil in pensioenbehandeling tussen de twee systemen.

Er zal inderdaad een constructie moeten worden gemaakt om te zorgen dat er voldoende logica in de organisatie en de bedrijfsvoering zit maar die natuurlijk ook rekening houdt met een aantal randvoorwaarden. Dat moet nog in detail worden uitgewerkt.

De moeilijkheid in die operatie was – en ik hoop dat u er een beetje begrip voor kunt hebben – dat als je daar ten gronde over wilt spreken, je dat juridisch wilt onderzoeken, je wilt kijken naar ICT- en overheadkosten, je wilt kijken welk personeel waar wordt ingezet in de logica van het systeem, je wel met iedereen moet kunnen spreken. Op een bepaald moment hebben we een communicatie moeten doen om te zeggen dat we er wel over gaan beginnen omdat we niet graag zien gebeuren dat het een beetje in de duik moet gebeuren. Er moet overal die aspecten een concreet gesprek kunnen worden gevoerd met de externen, maar ook met de mensen die je in huis hebt. Vandaar dat de aankondiging er is met een groot en grof geschetst kader, met de overtuiging dat het inderdaad een meerwaarde zal hebben, maar met de wetenschap dat er nog een aantal zaken moeten worden gespecificeerd en geconcretiseerd.

Het is niet omdat het ene via de regering zal gaan en het andere via een decreet, we hier een soort schizofreen gesprek gaan voeren. We gaan het in zijn geheel

behandelen. Het lijkt me niet echt logisch om te zeggen dat er een stuk van het verhaal is waar niet over kan worden gesproken. Zo zal het niet werken, en dat is niet de bedoeling.

Ik heb aan de reacties gemerkt dat velen op het terrein die stap wel toejuichen. Het zal natuurlijk nog veel bloed, zweet en tranen kosten. Dat besef ik goed genoeg, maar men zal op een meer geïntegreerde manier naar de dingen kunnen kijken, bijvoorbeeld alleen al maar de discussie over personeelsnormen, om maar iets te noemen. Je voelt goed genoeg dat het moment gekomen is om, ook vanuit de overheid, op een andere meer geïntegreerde manier te handelen. Die stap is wel nodig.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik kan als slotbemerking alleen maar herhalen wat ik daar net al heb gezegd: de cliënt centraal en ervoor zorgen dat de juridische tekening in de praktijk ook werkt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over emotioneel misbruik binnen een relatie – 1724 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, emotioneel misbruik binnen een relatie is een relatief onbekend fenomeen dat nochtans een impact kan hebben op het normale functioneren en het zelfvertrouwen van mensen ondergraaft. De gevolgen zijn niet altijd zichtbaar, maar ze zijn er wel. Met de campagne #VertederdVernederd wil de vzw Zijn mensen helpen om het gedrag sneller te herkennen, zowel in hun eigen relatie als bij anderen.

De eerste resultaten van de campagne zijn bekend. De voorbije vijf maanden bezochten zo'n 20.000 mensen de website, en een op de drie bezoekers nam deel aan de zelftest. Meer dan 62 procent van de deelnemers – meer dan 12.400 mensen – scoorde hoog in de risicograad van emotioneel misbruik binnen een relatie, en iets minder dan de helft onder hen heeft de toolbox met praktische tips gedownload om misbruik in hun relatie aan te pakken.

In 2016 registreerde de politie 15.802 gevallen van emotioneel misbruik in ons land. Maar ook in de meeste van de ongeveer 20.500 meldingen van fysiek partnergeweld in 2016 is emotioneel misbruik een belangrijke factor. Een veelvoud van deze mensen ondervindt regelmatig een psychische vorm van partnergeweld, zonder ooit de stap naar politie durven te zetten. Gemiddeld stappen slachtoffers pas na 35 incidenten naar de politie.

Minister, wat denkt u zelf nog te kunnen doen om het onderwerp bespreekbaar te maken? Ik vind het zelf heel straf dat zoveel mensen werkelijk zijn gaan lezen en tips zijn gaan downloaden waardoor ze zich misschien iets weerbaarder kunnen tonen in de toekomst.

Het blijft nodig om vroeg genoeg in te grijpen, koppels sneller te helpen en te begeleiden naar een gezonde relatie, zegt vzw Zijn. De campagne laat zien dat de omvang van de problematiek groter is dan eerst gedacht. In welke mate is het aanbod groot genoeg om hiermee om te gaan? De kans bestaat natuurlijk dat meer mensen zich bewust worden van het feit dat die psychische vormen van

misbruik iets zijn om je zorgen over te maken en hulp gaan zoeken. Kunnen ze dan ergens terecht?

Uit onderzoek blijkt dat maar weinig slachtoffers van partnergeweld aangifte doen. Slechts 3,3 procent van de slachtoffers van fysiek partnergeweld doet aangifte, en dan pas na gemiddeld 35 incidenten. Voor emotioneel misbruik ligt het vaak nog moeilijker omdat het vaak moeilijk te bewijzen is en de stap groter lijkt te zijn. Voorziet u ook in maatregelen die ervoor kunnen zorgen dat mensen sneller de stap zouden durven te zetten, niet enkel naar hulpverlening, maar ook, wanneer het nodig blijkt, naar een klacht?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, de campagne van de vzw Zijn, naar aanleiding van de Internationale dag tegen intrafamiliaal geweld, had tot doel om het taboe over emotioneel misbruik in partnerrelaties te doorbreken. De vzw Zijn, die binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk erkend is als 'beweging tegen geweld', mag spreken van een geslaagde campagne. De campagne werd ook met een aanvullende bijdrage van 7818 euro door ons ondersteund.

Het succes van de campagne heeft te maken met de gelaagdheid en het feit dat de brede sensibilisering aangevuld werd met een website, een zelftest en een toolbox, die ook aanzet om daadwerkelijk actie te ondernemen.

We zijn ervan overtuigd dat het doorbreken van taboes, zoals dat van emotioneel misbruik in relaties, enkel succesvol is als er op verschillende manieren en bij herhaling op wordt ingezet. In die zin is een campagne als deze aanvullend op de initiatieven die we zelf vanuit het beleidsdomein nemen.

Wat de brede sensibilisering betreft, verwijzen we naar de campagne en website www.tijdvoorjerelatie.be. Deze website wil vooral een preventieve boodschap geven, maar ook mensen aanzetten om tijdig hulp te vragen bij problemen. De website www.tijdvoorjerelatie.be biedt informatie over diverse vormen van hulp en ondersteuning. Naast het hulpverlenend aanbod voor relatieproblemen en echtscheiding wordt ook een link gelegd naar het vormingsaanbod. [Www.tijdvoorjerelatie.be](http://www.tijdvoorjerelatie.be) geeft niet alleen adressen en links naar specifieke sites weer. Tips en informatie op de website zelf zorgen ervoor dat de bezoeker zelf aan de slag kan en een vorm van hulp krijgt. De getuigenissen van personen die geholpen werden, maken de website herkenbaar voor het grote publiek. Zowel het onderwerp 'praten met elkaar' als 'omgaan met conflicten' komt hier aan bod.

In dit verband is ook het oproepnummer 1712, voor vragen over alle vormen van geweld, cruciaal. De campagnes van 1712 focussen elk jaar op een ander thema met betrekking tot geweld. Bijvoorbeeld in 2017 was de focus van de campagne alle vormen van partnergeweld bij ouderen.

1712 is dus een belangrijk aanspreekpunt voor alle vormen van geweld. In 2017 werden 946 personen geregistreerd met partnergeweld als de belangrijkste problematiek, en bij 33 procent van de situaties ging het over emotioneel geweld.

Ook de centra algemeen welzijnswerk (CAW's) hebben een belangrijke taak in het kader van de begeleiding rond relaties. In bijna de helft van de begeleidingsmodules wordt ingezet op het thema relaties en persoonlijke problemen: 42 procent van de 33.272 modules in 2016. Ten slotte kunnen personen voor een therapeutisch aanbod ook terecht in de centra geestelijke gezondheidszorg (cgg's).

Sensibiliserende campagnes zijn nodig om mensen aan te zetten erover te spreken, waarbij de weg naar de nodige hulp gewezen wordt. Regelmatige acties, zoals de campagnes van 1712, zijn daarbij cruciaal. Maar alle mogelijke vormen van

laagdrempelige informatie zijn sterk ondersteunend, zoals de website www.tijd-voorjerelatie.be. Daarom dat we bij de aanpak van intrafamiliaal geweld vertrekken van een duidelijke definitie die intrafamiliaal geweld definieert als iedere vorm van fysiek, seksueel en psychisch en economisch geweld tussen leden van eenzelfde familie of gezin. Elke professionele hulpverlening van 1712, CAW, cgg vertrekt vanuit de persoonlijke ervaring van de hulpvrager maar houdt noodzakelijk ook rekening met de context en de complexiteit van persoonlijke relaties waardoor begrippen als slachtofferschap en daderschap niet altijd eenduidig toe te wijzen zijn.

U wijst zelf op het belang van een goede communicatie tussen partners en het belang om hierin te investeren binnen een relatie. Het handelingskader dat 1712 – maar ook CAW en cgg – gebruikt, heeft systematisch aandacht voor politionele en justitiële stappen. We zijn er ook van overtuigd dat, in veel gevallen, de vertrouwensrelatie opgebouwd binnen de hulpverlening, de voorwaarden schept om ook een klacht in te dienen bij de politie als dit nodig is.

Ten slotte zetten we ook in op een systematische aanpak in zeer complexe situaties, via de ketenaanpak intrafamiliaal geweld binnen de Family Justice Centers.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Dank u wel, minister. Ik ben deels tevreden, maar blijf toch nog met een belangrijke vraag zitten. U zegt dat u heel veel probeert te doen om het thema naar voren te brengen: wat maakt deel uit van een gezonde relatie? Hoe kun je werken aan een goede relatie? Wanneer is het niet meer oké? Welke vormen van partnergeweld bestaan er? U neemt inderdaad initiatieven daaromtrent, en dat vind ik heel goed.

U zegt ook dat de stap naar een politionele klacht, zo dat zinvol blijkt, eenvoudiger zal worden gezet via die vertrouwensrelatie in de hulpverlening, als men zachtjes in die richting begeleid wordt. Dat geloof ik ook.

Mijn cruciale vraag blijft: wat met de hulpverlening? Want die zit tussen de twee in. Enerzijds werkt u aan sensibilisering en zorgt u voor informatie. Anderzijds zegt u dat de hulpverlening belangrijk is, ook voor die stap richting klacht, en dat hulpverlening ook wel kan helpen. U somt op waar mensen terecht kunnen: CAW, cgg. Maar mijn precieze bezorgdheid is dat het aanbod aan mensen die op de juiste manier geschoold zijn om relatietherapie en gezinstherapie te kunnen geven, in verhouding tot de toch wel alarmerende cijfers – men is ervan geschrokken over hoeveel mensen het wellicht gaat die emotioneel misbruik kennen in hun relatie – veeleer beperkt is. Denkt u dat u stappen kunt ondernemen om specifiek dat aanbod aan hulpverlening voor dat segment uit te breiden? Of is dat nog niet voor meteen?

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Emotioneel misbruik is onaanvaardbaar. Het slaat heel diepe wonden. Maar het is relatief onbekend, en daarom is het belangrijk om het bespreekbaar te maken en heel duidelijke signalen te geven dat het net als fysiek geweld echt onaanvaardbaar is.

Ik schrok ook toen ik de cijfers las. Uit de campagne blijkt dat de omvang veel groter is dan gedacht. Dat duidt erop dat heel veel mensen niet de stap durven te zetten om het te melden. Ik denk dat we dat nog meer moeten kunnen faciliteren, door het taboe te doorbreken en erover te communiceren.

Zoals de minister zelf zei, is het meldpunt 1712 een heel belangrijk telefoonnummer, waar mensen terecht kunnen en waar heel discreet met hun vragen en problemen wordt omgegaan. Het is belangrijk dat mensen dat weten. Op de website

vind je dat enkel helemaal onderaan, in het klein. Misschien is het een tip om dat telefoonnummer meer zichtbaarheid te geven op de website. Nu moet je helemaal naar beneden scrollen in de zwarte balk, en dan pas zie je het. Het kan een tip zijn om dat een beetje hoger te zetten.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, relatietherapie – in de mate dat het een therapeutisch verhaal is – heeft natuurlijk ook te maken met de vraag rond erkenning van beroepstitels en zo. Dat is een verhaal met een andere dimensie. Wij hebben onze CAW's in ieder geval versterkt en hebben van het thema 'relatiebekwaamheid' en het ondersteunen van ouders in echtscheidingsconflicten, via het aanbod, de laatste tijd een prioriteit gemaakt. We hebben een actieplan rond dat thema gemaakt. Ik wil u dat actieplan nog wel eens bezorgen. Die acties zitten allemaal op schema en worden ook uitgevoerd.

Het kan nu misschien allemaal al een evidentie zijn, maar ik wil toch nog eens aangeven dat de 1712 en recentelijk ook de Family Justice Centers dingen zijn die wij in deze legislatuur hebben opgebouwd. Die Family Justice Centers, dat zijn dingen die ook behoorlijk functioneren, misschien in elke provincie met een ander tempo, maar volgens de verhalen die ik hoor, maakt het toch een zeer groot verschil of de hulpverlening die fenomenen in goede afspraak met politie en justitie aanpakt, dan wel of het op de oude, klassieke manier gebeurt, waarbij er weinig sprake is van een ketenaanpak.

Als het over therapie gaat, dan zitten we in een andere dimensie, een dimensie waar ook eventuele terugbetalingen en zo aan de orde zijn. Ik geef toe dat dat niet iets is waar wij op Vlaams niveau echt zwaar op doorgaan, tenzij via de ondersteuning die wij daar op dit moment voor geven aan onze CAW's.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Ik ben het er helemaal mee eens, minister, dat u het thema tot een prioriteit hebt gemaakt. Ik ben daar erg blij om. Ik hoop dat het nog een hele tijd een thema blijft.

Ik besef dat ik voor flink wat van die zaken naar de overkant moet, maar ik wil toch nog even onderstrepen dat wat u zelf kunt doen binnen uw mogelijkheden, namelijk het versterken van de CAW's en cgg's, zeer waardevol is. Ik hoop dat u nog verdere stappen zult zetten in die richting, zodat het aanbod even groot is als de vraag en dat het voor mensen die echt denken dat er via werken aan hun relatie iets aan te doen valt, ook werkelijk kan gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over vertrouwenspersonen voor meerderjarigen – 1731 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp stelt in artikel 24 dat de minderjarige het recht heeft om zich in alle contacten met de jeugdhulp-aanbieders, de toegangspoort en het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en in de uitoefening van zijn rechten te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. Die

vertrouwenspersoon van de minderjarige fungeert, zoals het decreet Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013 stelt, als vaste aanspreekpersoon voor de minderjarige door het hele traject van de jeugdhulpverlening, zolang dat door de minderjarige wenselijk wordt geacht. Hij krijgt het mandaat om op elk ogenblik jeugdhulpaanbieders aan te spreken, de belangen van de minderjarige te verdedigen, bemiddeling en overleg te initiëren en de situatie op te volgen.

Beide decreten spreken enkel over vertrouwenspersonen voor minderjarigen. Nochtans kan de toegangspoort voor personen vanaf 18 jaar en tot maximaal 25 jaar beslissen over de voortzetting van de jeugdhulpverlening die voor de leeftijd van 18 jaar is aangevraagd. Zo is het omschreven in artikel 18 van het decreet Integrale Jeugdhulp.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 18 december 2017 bevestigde u dat het recht op en de regelgeving omtrent de vertrouwenspersoon in de jeugdhulp enkel van toepassing is op minderjarigen in de integrale jeugdhulp. Meerderjarigen in de voortgezette jeugdhulpverlening kunnen zich dus, zo stelt u in antwoord op mijn vraag, niet op het recht op bijstand door een vertrouwenspersoon beroepen.

Op mijn vraag of het nodig is het recht op een vertrouwenspersoon voor deze meerderjarigen expliciet op te nemen in de regelgeving, antwoordde u dat het aangewezen is om dat te onderzoeken, zeker gezien de verhoogde aandacht voor de doelgroep van jongvolwassenen in de jeugdhulp en het belang van een zo goed mogelijke ondersteuning van deze jongeren, en in het kader van rechtsgelijkheid van alle kinderen en jongeren in de jeugdhulp.

Uit datzelfde antwoord op mijn schriftelijke vraag bleek ook dat de kennis over de vertrouwenspersoon niet zo groot was bij hulpverleners, en bijgevolg wellicht ook niet bij de jongeren zelf. Hulpverleners hebben immers een belangrijke rol in het informeren van minderjarigen over hun rechten en in het erkennen van vertrouwenspersonen in hun rol. U zei dat de vertrouwenspersoon via filmpjes, brochures en een webpagina opnieuw in de kijker zou worden gezet en dat in januari laatstleden op regionale infomomenten aandacht zou gaan naar de pool van vertrouwenspersonen die wordt beheerd door de vzw LUS en die op zoek gaat naar een vertrouwenspersoon als een jongere daar zelf te weinig netwerk voor heeft. Ook zouden er in een aantal regio's praktijkgroepen worden opgezet rond het werken met vertrouwenspersonen.

Minister, werden er al stappen gezet om na te gaan of het recht op de vertrouwenspersoon, alsook andere rechten uit het decreet Rechtspositie, ook mogelijk kunnen worden gemaakt voor meerderjarigen in de voortgezette jeugdhulp? Is daar een decretale wijziging voor nodig?

Hebt u zicht op de effecten van de inspanningen die geleverd zijn om het geven van de vertrouwenspersoon meer bekendheid te geven wat betreft het aanstellen van en het vragen naar vertrouwenspersonen, ook binnen de jeugdhulp?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega, het is niet aangewezen om alle rechten en bepalingen uit het decreet Rechtspositie voor minderjarigen in de jeugdhulp uit te breiden naar meerderjarigen in de jeugdhulp. Het gaat hier immers over meerderjarigen, wat een andere juridische positie impliceert dan die van minderjarigen. De administratie heeft daarom onderzocht voor welke rechten uit het decreet Rechtspositie voor minderjarigen het wenselijk, relevant en juridisch correct zou zijn om die ook door te trekken naar meerderjarigen in de jeugdhulp.

Voor een aantal rechten en bepalingen is het duidelijk dat het wenselijk is om dat wel te doen, zoals het recht op bijstand, het recht op participatie en het recht op

informatie. Voor een aantal andere is dat zeker niet het geval, zoals de bekwaamheid. Daarnaast rijzen nog een aantal andere juridische vragen, zoals de meerderjarigen met een beschermingsstatuut, meerderjarigen binnen het decreet Jeugddelinquentierecht enzovoort.

Volledig uitsluitel geven hierover vraagt echter nog verder onderzoek en overleg. Momenteel loopt daarover een traject binnen de administraties, in overleg met de stuurgroep actieplan Jongvolwassenen. Op basis daarvan kan een voorstel tot wijziging van het decreet geformuleerd worden.

Wat het recht op bijstand betreft, zagen we geen discussiepunten. Daarom is daarvoor al een voorstel opgenomen in het voorontwerp van decreet houdende diverse wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen aangaande het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Ook voor ouders en opvoedingsverantwoordelijken is in dit voorontwerp al een regeling opgenomen.

We hebben geen volledig zicht op de effecten van de inspanningen die hiervoor geleverd werden in de voorbije periode. We merken wel dat de regionale informatieronde uit het najaar 2017 en andere sensibiliseringsacties stilaan hun vruchten beginnen af te werpen. Enerzijds krijgt mijn administratie zelf meer vragen om informatie. Anderzijds kreeg LUS vzw intussen vijf aanmeldingen – vier vanuit de hulpverlening en een van een ouder – om voor en samen met een minderjarige op zoek te gaan naar een vertrouwenspersoon. LUS kreeg ook van vijf organisaties de vraag om hen te begeleiden om met hun cliënten over de vertrouwenspersoon aan de slag te gaan. Maar het is duidelijk dat nog verdere inspanningen moeten worden geleverd om de mogelijkheden van de vertrouwenspersoon bekend te maken bij hulpverlening, minderjarigen en ouders.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik begrijp natuurlijk dat niet alle rechten zomaar van toepassing moeten zijn op meerderjarigen, maar met betrekking tot de vertrouwenspersonen leek me dat wel de logica zelve. We zetten steeds meer in op het begeleiden van jongvolwassenen. We hebben daarover al gedachtewisselingen gehouden, en zeer terecht. Het zou dan ook niet goed zijn dat men vanaf 18 jaar geen vertrouwenspersoon meer kan hebben, terwijl die jongere nog wel wordt begeleid binnen de jeugdhulp.

Ik noteer dat u het onderzoek over alle andere rechten niet afwacht en dat u ondertussen het recht op bijstand en het recht op een vertrouwenspersoon toch al verankert via de wijzigingen in de regelgeving, die er ingevolge het jeugddelinquentengerecht ook in heel wat andere decreten zullen moeten zijn. Ik hoop dat dit er op korte termijn aan komt, zodat ook jongeren die ouder zijn dan 18 jaar, meer bepaald tussen 18 en 25 jaar, maar zich nog in de jeugdhulp bevinden, daarop een beroep kunnen doen. Volgens het burgerlijk recht is men op 18 jaar meerderjarig, rechtsbekwaam enzovoort, maar jongeren hebben nog zoveel ondersteuning en begeleiding nodig naar volledige volwassenheid.

Wat betreft het onderzoek naar de andere rechten, wacht ik verder af. Hebt u er zicht op wanneer dat onderzoek zal zijn afgerond?

Wat betreft de bekendheid van de vertrouwenspersonen noteerde ik dat de inforondes stilaan hun vruchten afwerpen. Als ik dan de cijfers hoor, dan denk ik wel dat er werk aan de winkel blijft. Ik wil u dan ook vragen om dat werk absoluut verder te zetten, niet alleen naar jongeren maar ook naar organisaties die werken met vertrouwenspersonen, naar voorzieningen en dergelijke. Op deze manier kunnen jongeren op een goede manier worden ingelicht en ook alle organisaties die er mee aan het werk zijn, want ik ben er zeker van dat dit een meerwaarde kan zijn binnen de jeugdhulp.

Bart Van Malderen (sp-a): Ik wil me aansluiten bij de laatste suggestie van mevrouw Schryvers. Ik onderschrijf de meerwaarde ervan. Ik wil er ook nog eens op wijzen dat er, ondanks de inspanningen waarvoor we u erkentelijk zijn, in de praktijk nog heel vaak een soms schrijnend gebrek aan kennis en ervaring bestaat. Kennis bij voorzieningen is een evidentie. Niet langer dan deze week echter bereikte ons het bericht van een vertrouwenspersoon die als dusdanig wenste op te treden, maar waarbij een voorziening boudweg de figuur van vertrouwenspersoon niet aanvaardde. Dat is eigenlijk niet mogelijk in de betrokken context.

Dan heb ik een misschien iets minder evident voorbeeld, maar wel even flagrant. Er zijn meldingen van een gebrek aan kennis bij de lokale politie. De loutere melding van een mogelijk feit – het gaat dus over een melding die nadien kan worden onderzocht – wordt verward met een verhoor, waardoor er in de feiten een onmogelijkheid bestaat dat iemand zijn rechten ten volle, met inzet van een vertrouwenspersoon, kan laten spelen.

Dat zijn twee concrete voorbeelden die mij de oproep van mevrouw Schryvers doen onderschrijven om hier blijvend werk van te maken, ook in die settings die misschien minder evident zijn dan louter en alleen een voorziening maar bijvoorbeeld ook de lokale politie of anderen die in aanraking komen met jongeren die in de jeugdhulp zitten en een beroep wensen te doen op een vertrouwenspersoon.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ben het daarmee eens. Ik zal vragen dat men mij aangeeft hoe dit blijvend zal gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de ontwikkelingen inzake het Vlaamse vaccinatiebeleid – 1746 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp-a): Minister, begin april werd in de media gewag gemaakt van nieuwe middelen voor het vaccinatiebeleid van de Vlaamse overheid. Er zou – we hebben de documenten nog niet allemaal gekregen – eenmalig in 2 miljoen euro worden voorzien voor nieuwe vaccins tegen het humaan papillomavirus (HPV), griep, difterie, tetanus en kinkhoest.

Op zich is dit een positieve evolutie omdat we zowel in de media als meermaals in dit parlement, onder meer via gesprekken in deze commissie en via antwoorden op schriftelijke en mondelinge vragen, konden vaststellen dat de griep dit jaar bijzonder lelijk heeft huisgehouden in Vlaanderen, met meer gerelateerde sterfgevallen dan in vroegere jaren. Ook de kinkhoest zou in opmars zijn.

Specifiek voor het humaan papillomavirus is er een wetenschappelijke consensus aan het groeien dat vaccinatie bij jongens eveneens zinvol is, alsook dat vaccinatie op latere leeftijd bij beide geslachten soms opportuun kan zijn of is. We hebben het daar in deze commissie al een paar keren over gehad. De meeste commissieleden bleken dat te onderschrijven. De prevalentie van aan HPV gelinkte kankers is immers hoger dan gedacht en ook de preventie van genitale wratten is een belangrijk uitgangspunt om mee te nemen in het preventief gezondheidsbeleid, waar het vaccinatiebeleid een belangrijk onderdeel van is.

Minister, klopt de berichtgeving van begin april over de financiële evoluties in het vaccinatiebeleid vanuit Vlaanderen?

Is in voorkomend geval de keuze voor een uitbreiding van het griepvaccin ingegeven door de hogere verwachte mortaliteit die de griep in Vlaanderen dit jaar teweegbracht? Hebt u daar al gegevens over? Zullen de extra middelen voor het griepvaccin aangewend worden voor een uitbreiding van het aantal gevaccineerde personen of opteert u voor een ander vaccin tegen de griep?

Specifiek voor het HPV-vaccin lijkt het aangekondigde tijdelijke karakter van de extra middelen moeilijk te rijmen met een structureel vaccinatiebeleid. Het zou gaan om tijdelijke middelen, maar ik hoop dat u daar andere gegevens over kunt geven. Is het nog steeds uw intentie om gevolg te geven aan de consensus die er in eerdere mondelinge vragen over dit onderwerp bestond dat vaccinatie bij jongens ook zinvol is en dat dit bij de heronderhandeling van het relevante vaccinatiecontract mee in overweging moet worden genomen?

In verband met de andere geciteerde vaccins tegen kinkhoest, difterie en tetanus: door welke elementen is deze uitbreiding inzake vaccinatie ingegeven en hoe zal zich dit vertalen in de praktijk?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer Bertels, er is in extra middelen voorzien voor het vaccinatiebeleid in 2018 in Vlaanderen.

We vernamen dat er voor het volgende griepseizoen – waarvoor de vaccinatie dus dit najaar gebeurt – geen klassieke trivalente griepvaccins meer verkrijgbaar zijn in België, dit in tegenstelling tot andere landen. We zullen dus quadrivalente griepvaccins aankopen, die wellicht duurder zullen zijn in de overheidsopdracht dan de trivalente die we de vorige jaren hebben aangekocht. Voor de nieuwe overheidsopdracht is de prijs echter niet gekend omdat de offertes nog ingediend moeten worden.

De vorige overheidsopdracht voor griepvaccins is gestart in 2016. De firma Mylan EPD heeft eind februari 2018 de vorige overheidsopdracht opgezegd omdat zij geen trivalente vaccins meer ter beschikking stelt voor de Belgische markt. Daardoor moest een nieuwe overheidsopdracht voor griepvaccins uitgeschreven worden.

De doelgroepen voor de vaccinatie met deze vaccins blijven dezelfde: de residents van woonzorgcentra, bewoners van instellingen voor mensen met een beperking en chronische psychiatrische patiënten.

Voor de nieuwe opdracht voor vaccins tegen het humaan papillomavirus (HPV) werd rekening gehouden met het laatste advies van de Hoge Gezondheidsraad. Dat stelt voor om deze vaccinatie niet enkel te zien ter preventie van baarmoederhalskanker maar ook van andere kankers die door HPV-types veroorzaakt kunnen worden en eveneens tegen genitale wratten. Daarnaast stelt de Hoge Gezondheidsraad voor om niet enkel één cohorte meisjes, maar ook jongens te vaccineren. Voor oudere doelgroepen stelt de Gezondheidsraad voor de indicatiestelling individueel te bekijken.

Wij zullen kiezen voor een vaccin dat bredere bescherming biedt qua aantal types en dat ook tegen genitale wratten beschermt, met name het negenwaardig vaccin. Dit is echter een beduidend duurder vaccin dan het HPV-vaccin van het huidige vaccinatieprogramma.

Mede vanwege dit duurdere vaccin werd in extra middelen voorzien om dit najaar te kunnen starten met de nieuwe vaccins voor een cohorte meisjes in het eerste jaar secundair onderwijs. Dat is belangrijk, want met een vaccinatiegraad van 90 procent bij meisjes is een studie nodig om de kostenefficiëntie te beoordelen van de vaccinatieveralgemening naar meisjes én jongens. Voor een aanzienlijke proportie

van de jongens bestaat immers binnen een sterk gevaccineerde bevolking een zekere haardimmunitet.

Een onafhankelijke kosteneffectiviteitsstudie voor extra vaccinatie van jongens tegen HPV in Vlaanderen, op basis van de hoge vaccinatiegraad bij meisjes, is nog niet uitgevoerd. Het Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) is in het najaar van 2017 wel gestart met een literatuurstudie over het al dan niet kosteneffectief zijn van het vaccineren van jongens, naast meisjes, tegen HPV in België. Tot nu toe is er nog geen informatie beschikbaar met de resultaten van de studie om op basis hiervan een beslissing te nemen over het al dan niet vaccineren van jongens en dus het toewijzen van het tweede perceel. We weten dat in landen met een hoge vaccinatiegraad bij meisjes wordt gesteld dat extra vaccinatie van jongens wellicht niet kosteneffectief is, tenzij een heel lage kostprijs kan worden verkregen, wat niet het geval is. Uiteraard zullen wij, eenmaal de KCE-studieresultaten bekend zijn, bekijken op welke manier wij eventueel keuzes moeten maken in ons vaccinatiebeleid.

Ook voor de volgende jaren zal bij de begrotingsopmaak uiteraard in de nodige middelen moeten worden voorzien om het huidige vaccinatiebeleid te kunnen handhaven.

Het vaccinatieprogramma voor volwassenen tegen tetanus, difterie en kinkhoest is niet veranderd. Dit was onder meer al eerder uitgebreid met de vaccinatie van zwangeren en met aanbevelingen inzake cocoonvaccinatie. Maar sedert juli 2017 zijn er in België geen vaccins tegen tetanus en difterie voor volwassenen zonder kinkhoestcomponenten meer op de markt. Daarom bestellen arbeidsgeneeskundige diensten en ziekenhuizen ook steeds meer de combinatievaccins met een kinkhoestcomponent via Vaccinnet. Tevoren gebruikten ze vaak nog het aparte vaccin tegen tetanus en difterie via het distributiekanaal van de apotheken. Dit zorgt ervoor dat in meer middelen voor deze volwassenenvaccinatie moeten worden voorzien. Ook dit zal de volgende jaren voldoende middelen vergen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister, dank u voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, zijn het structurele bijkomende middelen die u hebt verkregen of zult verkrijgen? U zegt dat u voor het najaar voor het duurdere quadrivalente in plaats van het trivalente griepvaccin zult moeten kiezen. Ik neem aan dat dit ook zo zal zijn de volgende jaren. Het is een goede zaak dat we een ander vaccin kiezen, maar we moeten er dan wel de middelen voor hebben.

U zegt dat we met betrekking tot het HPV het advies van de Hoge Gezondheidsraad volgen. Maar als ik u goed heb gehoord, volgt u dat advies maar ten dele. Het gaat over baarmoederhalskanker en genitale wratten en over 90 procent van de meisjes. Maar er zijn ook de jongens. U verwijst naar een studie waarmee u de kosteneffectiviteit ter discussie stelt. Als ik het goed begrijp, zegt u dat het er voor de jongens nog niet in zit, en dat u ook niet de bedoeling hebt om het erover te hebben bij de onderhandelingen met betrekking tot de vaccinatieprogramma's die bezig zijn.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, het verheugt mij te horen dat u opteert voor het bredere nonavalente HPV-vaccin. Hoewel het KCE-advies daarover nog niet bekend is, wil ik er toch voor pleiten om sterk te overwegen om ook de cohorte jongens te vaccineren en niet alleen de meisjes. Er zijn namelijk geneeskundige en wetenschappelijke bewijzen, en er is ook het feit dat het aantal mond- en keelkankers duidelijk toeneemt, ook in Vlaanderen. Ik begrijp ook wel de budgettaire consequenties. Maar er zijn toch voldoende internationale gegevens en er is ook de Hoge Gezondheidsraad.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik ben zeer verheugd dat het negenvalente vaccin voor meisjes dit najaar in werking zal treden. Dat zal een enorme meerwaarde zijn ter preventie van baarmoederhalskanker. Het zal ook een hogere bescherming bieden tegen genitale wratten. Maar de niet-uitbreiding naar jongens vind ik een gemiste kans omdat we toch weten dat 25 procent van de HPV-kankers bij jongens voorkomen. In een recent artikel lasen we dat in Vlaanderen het aantal door HPV veroorzaakte keelkankers toeneemt. Ik pleit hier dus absoluut voor een vaccinatie van jongens. Hier geldt uiteindelijk ook het principe van genderneutraliteit. Als men ook jongens vaccineert, zal ook de groepsimmunitet toenemen. Alstublieft, zorg ervoor dat we ook jongens kunnen vaccineren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik kan mij daar volmondig bij aansluiten.

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega's, ik sluit mij daar ook bij aan. Maar ik wil u toch ook vragen om de wetenschappelijke evidentie een plek te geven in onze deliberatie. Er zijn weinig sectoren waar ik zo kan voelen wat er aan het gebeuren is als deze sector. Als er internationale aanwijzingen zijn dat wij de kosteneffectiviteit moeten afwegen, moeten wij minstens die intellectuele oefening maken.

De adviezen zijn uiteraard gezagsvol. Maar als we aan het KCE een internationale verkenning vragen, moeten we toch de moeite doen om dat onder ogen te nemen. Dat was ik eerlijk gezegd toch wel van plan. Op basis daarvan zullen wij in de toewijzing bekijken hoe wij ons moeten organiseren. De keuze voor het bredere vaccin is een belangrijke keuze. Dit is trouwens niet alleen een zaak van volksgezondheid. Maar als je tot die operatie overgaat, en het is volgens mij, gezien de omvang ervan, uitgesloten om dat zeer snel te doen, dan moet je ook de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) daarbij betrekken. Dat is een zeer omvangrijke oefening.

Plotseling werden er gisteren opnieuw een aantal argumenten aan de orde gesteld. Ik ben daar allemaal vatbaar voor.

Maar als wetenschappers me zeggen dat ik toch even moet kijken naar de internationale evaluatie van de kosteneffectiviteit, getuigt het van enig goed bestuur om die oefening te maken. Wij gaan dat natuurlijk ook doen en dan zullen we de consequenties ook onder ogen nemen en zult u daar uiteraard ook uw mening over kunnen geven.

De voorzitter: Minister, ik weet niet of u in uw antwoord aangeeft wat de looptijd van een KCE-onderzoek in dezen zou kunnen zijn. Als we spreken over een aantal maanden of over een aantal jaren, maakt dit wel een verschil, gezien het ongeduld in het parlement. *(Opmerkingen van minister Jo Vandeuren)*

De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Dank aan de collega's voor de kamerbrede steun. Minister, u mag dat signaal toch niet negeren. U hebt zelf verwezen naar de berichtgeving die er gisteren is gekomen met betrekking tot de stijging van het aantal gevallen van keelkankers door het HPV-virus. Mijn vraag was ingediend voor die berichtgeving er kwam. Maar het is wel een element dat u moet meenemen. Het zijn toch gerenommeerde experts die daar een uitspraak over doen.

Minister, daar komt natuurlijk een tijdselement ter sprake. De KCE- studie, waar u zelf naar hebt verwezen, loopt vertraging op. Ik neem aan dat u dat zelf beter

weet dan ik, want als ik dat weet, is dat meestal nadat het gecommuniceerd is naar de betrokken actoren, en daar ben ik niet bij. Met betrekking tot de toewijzing van het HPV-vaccin moet u dat mee in gedachten houden en mag u het signaal hier niet onderschatten. Als de collega's het willen en de daad bij het woord voegen, houdt niets ons tegen om een voorstel van resolutie in te dienen dat we kamerbreed kunnen afgeven aan de Vlaamse Regering en aan de minister om wat we hier meerdere keren hebben verteld, namelijk dat het wenselijk zou zijn om het HPV-vaccin uit te breiden naar jongens, in de praktijk te brengen en de Vlaamse Regering daar de nodige middelen toe te verschaffen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.